

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 13వ తేది సోమవారము

NO. 159

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస జ్యేష్ఠ శుక్ల తిథి.

సంచిక ౧౫౬

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రిమున నయమగును. సులభ వేల 0-8-0 అణాలు.

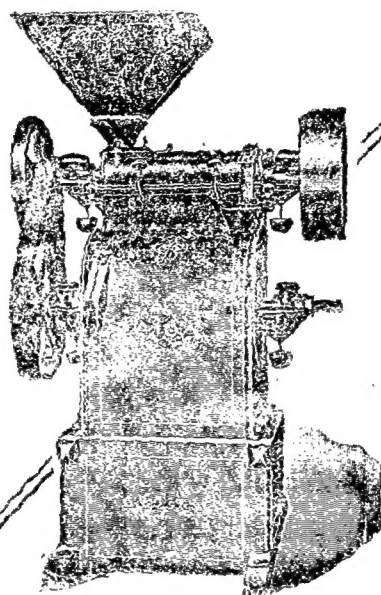
మోహిని తైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hypersemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described as an aid to Nature—the actual cure being effected by an “excessive accumulation of the blood in the diseased part,” the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential “Natural”—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS
609)

కారణము:—ఇది శ్రీభక్త్యోగిని అనునా వాక్యమును సంపాదించునట్లు మార్గమును గావించును. అంతకు జరిగినవలెనును. ౧౮౮౬-౧౮౮౭ ప్రాచీన కాలము ఆ ప్రభుత్వము కార్యాలయము, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీన్ (లిమిటెడ్) కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేల్కర

ఎవ్ నమ్ వుప్పు పచ్చ అన్నభేది

ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల శాబితాకు యిట్లు వ్రాయుము :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

పోస్టు బాక్సు నెం 12 మదరాసు.

(1601)

A

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మంజులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసిన వారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

దరఖాస్తుల పట్టిక 31-10-19 వ తేదీతో ముగిసబడును. డ్రై రెక్టరు లట్లు నిశ్చయించినచో యీ లోపుననే గూడ ముగింపబడును.

ఇండియను స్టేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

(1829)

కలకత్తానగరమున జాయంటుస్టాకుకంపెనీల డిజిస్ట్రారుమొద్ద ప్రోస్పెక్టును నకలు ఉంచబడినది.

మూలధనము రు. 50,00,000.

ఆర్డినరీవాటాలు 500,000 వాటావెల రు. 10 లు.

దరఖాస్తుతో రు. 2 లును, అలాటుమెంటుతో రు. 2 ను పంపవలెను. తక్కిన రు. 6 లును రెండువాయిదాలలో (వాయిదాకు రు. 3 ల వంతున కోరబడినపుడు పంపవలెను. మొదటిసారి మూడు రూపాయలు పంపిన పిమ్మట నాలుగు నెలలలోపున మరల పంప నవసరముండదు.

25 లక్షల రూపాయలు వెలగల వాటా లిదివరకే విక్రయింపబడినవి. తక్కినవి మాత్రమే విక్రయింపబడును.

డ్రై రెక్టరులు : 1. హానరబులు లాలాభాయి శ్యామలదాసుగారు, వర్తకుడు, బొంబాయి, (అధ్యక్షుడు).

2. రాం నైకుంఠనాథసేను బహదరుగారు, వకీలు జమిందారు, బరంపురము, బంగాళము.

3. సర్ డేవప్రసాదనర్వాహికాగారు, ఎల్. ఎల్. డి సొలిసిటరు, కలకత్తా.

4. ఎన్. ఎస్. భయంకరుగారు, వర్తకుడు, బొంబాయి.

[కలకత్తా.

5. ఎన్. ఎస్. టి. చారిగారు, ఎం. ఏ. 2, లయన్సురేంజి గవర్నమెంటు డ్రై రెక్టరు, చారి అండు కంపెనీ, లిమిటెడు,

6. జాను ఎం. గ్రీగరీ, సొలిసిటరు, పూ అండు కంపెనీ, పాతపోస్టాఫీసువీధి, కలకత్తా.

బ్యాంకురులు: ఇండియా సేవనలు బ్యాంక్, లిమిటెడు, కలకత్తా.

సొలిసిటరులు: మార్గను అండు కంపెనీ, కలకత్తా.

ఆడిటరులు: బాల్లిభాయి అండు పురోహితుగార్లు, బొంబాయి.

మేనేజింగు ఏజెంట్లు: చారి అండు కంపెనీ, లిమిటెడు, 2, లయన్సురేంజి, కలకత్తా.

ఆఫీసు: 2, లయన్సురేంజి, కలకత్తా.

ఇండియను స్టేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

ప్రోస్పెక్టును.

ఇండియాదేశమున ప్రతిసంవత్సరమును కోట్లకొలది మేకచర్మములు సమకూర్చబడుచున్నవి. వానిని నునుపుచేసిన మంచి కిషు తెదరును చేయవచ్చును. ఇట్టి అవకాశమున్నను గూడ నిద్రవరకు చాల చర్మములు అమెరికాదేశమునకు ఎగుమతి చేయబడుచున్నవి. అచట నిందులకు ప్రత్యేకముగ కట్టబడిన గొప్పయంత్రశాలలు గలవు. అచట వా కీచర్మములను చక్కజేసి క్రోము విధానమున స్టేసుకిడ్నీను చేయుదురు. అవి ఆదేశమునకు కావలసినవర కచట వ్యయపడగా మిగిలిన వానిని బ్రిటిషుదేశమునకు ఎగుమతి చేయుదురు. 1916-17-18 సంవత్సరములలో బ్రిటిషుదేశమునకు దిగుమతులు చాల తక్కువగా నుండెను. అట్టితరిని గూడ అమెరికానుండి సాలుకు 3 కోట్ల చదరపు టడుగుల చొప్పున స్టేసుకిడ్నీ ఆదేశమునకు పంపబడెను. తక్కిన పాశ్చాత్యదేశముల కన్నిటికిని కలిపి సాలుకు 3 కోట్లవంతున పంపబడెను. అన్నిదేశములవారును గూడ ఆసంవత్సరములలో దిగుమతులను నిరోధించియున్న సంవత్సరములలోగూడ అమెరికావారు సాలుకు 6 కోట్ల చదరపు టడుగుల వంతున పంపగలిగిరి.

ఇండియాదేశమున మంచి అవకాశము లుండగా యీపరిశ్రమ సిదేశమునందే మనమేల చేయరాదు. మనదేశమునకు కావలసినవాని నుంచుకొని తక్కినవాని నేల ఎగుమతి చేయరాదు. అట్లు ఎగుమతి చేసినచో మంచిలాభము వచ్చును.

ఈ విషయమున నీకంపెనీవారు కొంతకాలమునుండి చాల పరిశోధనలను గావించిరి. మంచిచర్మములను తయారు చేయవచ్చు నని నిర్ధారణగా తేలినది. విదేశములలో చేయబడు చర్మముల కెందునను తీసిపోని చర్మములను తయారుచేయవచ్చును.

లాభము తీయవలె నని భారీవ్యాపారము జరుగవలెను. అనేక రకముల చర్మములను తయారు చేయవలెను.

దినమునకు 600 డజనుల చర్మములను తయారుచేయ జాలిన టానరీని ఏర్పరుపవలెను. అందులకు మూలధనము 50 లక్షల రూపాయ లుండవలెను. వాటా రు. 10 ల వంతున 5 లక్షలవాటాలుగ విభజింపబడును.

ఈదేశమునుండి పచ్చి చర్మములను సామాన్యమునందలి దేశములకు తప్ప యితరదేశములలో నేదేశములకు పంపినను 100-కి 15 వంతున ఎగుమతి పన్నును వేయుటకు నిశ్చయించితి మని యిండియా దొరతనమువా రిటీవల ప్రకటించిరి. అట్లు జరిగిన నీ వ్యాపారమునకు మంచి అనుకూల మేర్పడును.

ఇదులకు కావలసిన యంత్రసానుగ్రుల వ్యయము సుమారు 65 వేల పానులు మేనేజరుకును పనివాండ్రకును యిండ్లయంత్ర శాలలు ఫిల్టరు, సెప్టికు చెరువు మున్నగు గృహములను కట్టించుటకు 35 వేల పానులగును. బ్లాకులతక్క 15 లక్షల రూపాయలను మూడు

నెలలకు కావలసిన చర్మములకును ద్రావకాదులకును 25 లక్షలు కావలెను. పనివాండ్రకు విధానమును నేర్పించుటకు 2 లక్షలరూపాయ లుండవలెను. పోగా 8 లక్షలు మిగులును.

ఒక అడుగు తయారుచేయుటకు ఖర్చు

ఇప్పటివరకు.	యద్దమునకు పూర్వపువరకు.
పచ్చిచర్మము 0-18 0	0-6-0
ద్రావకాదులు 0-2-0	0-0-9
పనివాండ్రు 0-0-4	0-0-4
కూలివాండ్రు 0-0-6	0-0-4
కత్తి 0-0-3	0-0-2
తరుగు 0-0-1½	0-0-1
చిల్లర 0-0-1½	0-0-1
ప్రయాణపుతనిభీఖర్చులు 0-0-8	0-0-8
1-1-0	0-8-5
స్టేసుకిడ్నీతెదరు ఒక అడుగు 1-4-0	తోమ్మిది అణాలు మొదలు 1-8-0.
మొదలు రు 3-0-0.	

యంత్రశాల పూర్తియై పని బాగుగా ప్రారంభమైన నెలకు 9 లక్షల చదరపు టడుగుల కిషుతెదరు తయారగును. అడుగునకు 0-8-0లు లాభముచూచినచో సాలుకు 20,25,000 లాభము వచ్చును. పెట్టుబడిమీద 100 కి 40 వంతున లాభ మగుదును.

అనుకూలము కలిగిన 18 నెలలలో యంత్రశాలపని పూర్తియై పని ప్రారంభము కాగలదు. అమెరికావారు యంత్రములను తగ్గితముగా పంపెదమని వాగ్దానము చేసిరి.

డ్రై రెక్టరుల అగ్రతవేతనములు:—డ్రై రెక్టరుల సంఖ్య ముగ్గురికి తగ్గగూడదు. 8 గురికి హెచ్చగూడదు. 200 వాటాలను ప్రతి డ్రై రెక్టరును కొనవలెను. జనరలు మీటింగువారనుచుండిన ప్రతి డ్రై రెక్టరును నెలకు రు 100 లు యియ్యబడును. కలకత్తాలో నుండనివారికి రాకపోకల కర్చులు గూడ నియ్యబడును.

ఆగ్రిమెంటులు:—కంపెనీవారికిని చారి కంపెనీవారికిని ఆగ్రిమెంటు జరుగును. చారికంపెనీవారిలోగా మానుకొనిన తప్ప 30 ఏండ్లవరకును మేనేజింగు ఏజెంట్లుగా నుండురు. అందులకు వారి కియ్యవలసిన సామ్యు మున్నగునవి కరారునామాలో నున్న ప్రకారము జరుగగలవు.

కమీషను:—వాటాలవెలమీద 100 కి 10రూపాయలకంటె హెచ్చు కమీషను దళారుల కియ్యబడుదు.

అలాటుమెంటు:—మొత్తము మూలధనమున 100-కి 20 వంతుకొనబడు (సబ్ స్క్రిబుడు)వరకును కంపెనీవారు అలాటుమెంటు చేయగూడదు.

ప్రారంభవ్యయములు:—ప్రారంభవ్యయముల అంచనా 30 వేలరూపాయలు. వాటాలధరఖాస్తులు మేనేజింగు ఏజెంట్లువారుదాదరఖాస్తు నిట్లు వ్రాసిపంపవలెను.

(1) అలాటుమెంటు చేయబడినచో సామ్యు పూర్తిగా పంపివేయబడును. కోరినన్ని వాటాలును అలాటుమెంటు చేయబడినచో అలాటుమెంటు చేయబడిన వాటాల కియ్యవలసిన సామ్యులోనుండి దరఖాస్తుతో పంపబడి సామ్యులో అలాటుమెంటు చేయబడిన వాటాలసామ్యు మినహాయించబడును.

(2) రెండు మాడు వాయిదాల సామ్యు సకాలమున చెల్లించనివా రదివరకు పంపిన సామ్యును గూడ నష్టపోయెదరు.

(3) ప్రోస్పెక్టును దరఖాస్తు ఫారములు కావలసినచో చారి కంపెనీ లిమిటెడు, 2 లయన్సురేంజి, కలకత్తా అని వ్రాయవలెను.

జనరలు:—మెమోరాండము, ఆర్డికెల్పు ఆగ్రిమెంటు మున్నగువానిని చూడ గోరువారు మామా పనివేళలో కార్యాలయమునకు వెళ్లి చూడవచ్చును. వాటాలు కోరువారును వాటాలను కొనవారును యీ నియమములను పాటించినట్లు భావింపబడుదురు. మెమోరాండము దీనిలో కలసియే యున్నది.

కలకత్తా, 27-వ సెప్టెంబరు 1919.

[2-వ పేజీ తరువాయి]

దరఖాస్తు ఫారము.

ఇడియూగ్లేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు.

1918-వ సంవత్సరపు ఇడియూ కంపెనీల చట్టము ప్రకారము నమోదు చేయబడినది.

నం.....

మూలధనము రు. 50,00,000. 50,00,000 వాటాలు, వాటా ధర రు. 10 లు.

ఇడియూగ్లేసు కిడ్నీ, లిమిటెడు, డైరెక్టరులకు

అయ్యో,

నేను లేక మేము కొనసలచిన వాటాలకు వాటాకు రు. 2 ల వా. మొదటి వాయిదా సొమ్ము కంపెనీ వారికి పంపితిమి. ఆవాటాలను నా లేక మాపేర నమోదు చేయవలెనని నేను లేక మేము కోరెదను. లేక ము అన్ని వాటాలను మిరియ్యనివో కొన్ని వాటాలపైన నియ్యగోరెదను లేక ము. 27.9.19 వ తేదీ గల ప్రోస్పెక్టును వరతులకును అర్హులకు మెమోరాండముల వరతులకును అంగీకరించితిని లేక మి గాని నా మాపేరులను నమోదుచేసికొనుట కధికార మిచ్చుచున్నాను లేక ము. వాటాల నిచ్చిన సంగతి తెలిగానే పంపవలసిన మొత్తమును వాటాకు రు. 2 ల వంతున పంపుట కను దరిమిలా వాయిదాల మొత్తమును సరిగా పంపుటకును అంగీకరించెదము.

సంతకము.....
పూర్తిచేయ.....
చిలకము.....
నివరము.....
తేది.....19

మదరాసు అందు సదరక్రమరాట రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాగ్నోరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు (1817)

1919-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 15-వ తేదీ బుధవారము ఉదయము 8 గంటలు 40 నిమిషములకు మద్రాసు గవర్నరుగారు సెంట్రలు స్టేషనువద్ద బహిరంగముగ దిగు సందర్శకులను ఆ రోజున నెం 21 రు రాయించారు ప్యాసంజరు బండి సెంట్రలు స్టేషనునుండి ఉదయము 8 గంటల 30 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 8 గం 25 నిమిషములకే బయలుదేరును. ఈ బండికి పోవునట్టి ప్రయాణికులు 8 గం 10 నిమిషములకే టిక్కెట్టులను కొని, సామానులను బుక్కుచేయ వలెను. 8 గం 15 నిమిషములకు లోపల వారి వారి జాగాలలో కూర్చొనవలెను. ఈ నోటిసుకు వ్యతిరేకముగా నడుచుకొను నట్టి ప్రయాణికులను స్టేషను ఆ వ ర ల లోని కి రానీయ రని ఇందు మూలముగా ఎల్లరకు తెలియజేయుచున్నాము. మతియు 1919-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 15-వ తేదీ ఉదయము 6 గంటలు మొదలుకొని 9 గంటలవరకు నెం 1 రు ప్లాటుఫారము అచ్చట యుండు ఆసీనులు కనులు జరుగకుండా మూసి వేయబడు నని అందరును తెలుసుకొనవలెను. ఫోర్టు సెంట్రుజార్డ్ గెజెట్టులో ఈ విషయమై ప్రకటన చేసిన నిబంధనల ప్రకారము వచ్చువారు మాత్రమే శ్రీ గవర్నరుగారిని చూచుటకు నెం 1 రు ప్లాటు ఫారముమీదికి వదలిపెట్టబడుదురు.

ఇప్పుడే ఫాంటెక్ పేనాలు వచ్చినవి.			
బ్లాక్ బర్డు రు. 8-4-0	సెప్ట్యూక్ నెం. 210	రు. 8-12-0	
స్వ్యాక్ రు. 6-4-4	డిటో 205	2-8-0	
వాటర్ పెక్ 6-12-0	డిటో 200	1-12-0	

గిరి బ్రదర్సు, స్టేషనరీ, ట్రిప్లికే, మద్రాసు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

“సమైక్య అంతరించినది.”

ఇంగ్లాండున జరిగిన రైల్వేపరివారి సమైక్యత్వమును తెల్లబొమ్మలుబయొక్కయ, బొమ్మజేతలయొక్కయ బలములు కలిపింపబడినవి. ఎవరు విజయముందిరి? ఈ తేజమున నిచ్చుబాతులున్నారట కల్ల. మద్రాసు దక్షిణపొందు ప్రాంతమున కొన్ని ప్రజాశక్తులయందు మాత్రము నిచ్చుబాతులు అత్యల్పసంఖ్యగలవారై యున్నాడు. ఇట్టివాడెంగ్లాండుప్రాంతాంతములందు లక్షలకొలది యున్నాడు. వీరు మానవులుగా కూడ గణించబడుటలేదు. భవంతులను అధికార గర్వమును అగు అంగ్లో-వై. దళవర్తికలవారు కార్మికులకు అగౌరవభావముతో కూలనాడెదరు ఈమహాయుద్ధము కార్మికులకు వారి నిజస్థితిని తెలిజుబరచినది. పొట్టుకూటికిని కట్టుబట్టుకున చినిత చుంతయు వారు కష్టపడుచున్నారు. భవంతులును, మధ్య తరగతి వారును నజీక్ ప్రమాణములు ను భూకాధికార సంకట ల చేతు ల తూగు చుం డె ద రు. ఇట్టి కలిసియు చూచి ఏ కార్మికు డొప్పుకొనున? ఇదియే సమైక్యత్వము మాకధికారము. రైల్వే పనివారు వేతనము లోకము చేయవలయు పనిచేయ గంటల రద్దీంపనుని చేసుకొనిరి. ఇట్లు చేయుటచే భవిష్య అధికముగా కష్టము చెల్లించవలెను. దొరతనమువారు భవిష్యలపట్ల భవల. బియ్యముచే నింత గొప్ప కలనాను జరిగినది.

ఇందు నిశ్చయముగా జయించినవారెవరు? దొరతనము వారికి బ్రాహ్మణసంఘమువారు మిక్కిలి తోడ్పడిరి. ‘దెయిలి హెరాల్డ్’ అను కార్మికకృత్రికపై ఇంగ్లండ్ లన్నియు సమైక్యత్వము నాడుకులను దూషించినది ఇట్టివాడు బాల్వి విక్టోరిని చూచి దేశకలహముకరాదనియు ఘోషించినది. దొరతనమువారు అవంతముగ శక్తిసంపద గలిగినవారు. సమైక్యత్వము చేయువారు కూటికిలేని వీరజనులు వారి సంఘపు మూలధనము లేనియెడల 8 రోజులుకూడ పట్టుదలతో సమైక్యత్వము లేదు. అన్ని విషయములందును దొరతనమువారితో కార్మికులు

పోరాడ ఎట్టి శక్తియు లేనివారు. ఇట్టి ఉజ్జీలను చూచి అందరు ఆశ్చర్యపడిరి. కార్మికులందరు స్వాతంత్ర్యము కల్గి యుద్ధముచేయుచున్నారను భైర్యముగలవారగుటచే దైవము నేనమ్మి ఎదుటికత్తువా రధిక శక్తి సంపన్నులైనను జంకక, తుదకరకు, భైర్యముగ క్రవర్తించిరి.

అంగ్లావార్తాపత్రికలు దొరతనమువారు గలిగిరనుట నమాజము. సంధివరపు లింతుక గమనించెదము!

దొరతనమువారు, సమైక్యత్వము చేసినవారు తిరిగి పనిచేయ మొదలిడనియెడల ఎట్టిపరతులను గాని అంగీకరింప మసిరి. జీతములు ప్రభువులను హెచ్చుచేసిన గాని పనులలో చేరమని కార్మికులు పట్టుపట్టిరి. ఉభయము దృఢభావముతో కట్టు పడలరైరి. దొరతనమువారు తేజమున సంగ్రామము జరుగునని ఎంకి పారసేనకు కూడ ఏర్పాటు చేసిరి.

అందరికి ఆశ్చర్యము గలుగునట్లు గవర్నరు మొంటువారి కనుమలకును వరతులపై సమైక్యత్వము రాజీదీసికొనిరిని రింగ్రివాల్తలు ప్రకటించబడినది. సమైక్యత్వమువారు తిరిగిపని యందు ప్రవేశింపనియెడల ఎట్టిలవలల నంగీకరింపమని దొర తనమువారు చెప్పి యుండి-గదా! వారట్లే చేసిరి.

సమైక్యత్వసర్వకము వనిదేయ వారంభించిరి. దానికి ఫలితమేమి! యుద్ధమునకు యుండున్న జీతమున కన్న నూటికి నూరుపది వంతున జీతము లధికము చేయబడినది. సమైక్యత్వసర్వక రోజుల కన్నటికి జీతము నియ్య సంకీర్తించిరి. ఈ విషయము దొరతనమువారివా లేక కార్మికులవా!

ఈ కలహములన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు గొప్ప వారేకాక బుద్ధిగలవారను విషయము కూడ నిరూపితమైనది. అంతఃకలహ సమయములందు, తెలువరక విగించుకు. బిరీష్ నమస్య పందర్బయన తేజమున గొప్ప అంతఃకలహ మాధ్యమించు నూచనము పాడగట్టె అప్పుడు జెప్పని యుద్ధము ప్రారంభ మయ్యెను. ఈ గొప్ప యుద్ధమునందు విజయము గుటకయు సమస్త మగు అంతఃకలహములను అన్ని తెగలవారును వలది నేన నాభావముతో పాటుపడిరి. అట్టి మేధాశక్తియు ఇప్పుడు కూడ బ్రిటిష్ వారు వెల్లడిచేసిరి. — ఆచ్యుతబాబు కృత్రి.

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	1 అమృతములకెత్తెలు	జంబీరరసము	మంచానలేపము
6 ఔన్ను 8-4-0	6 ఔన్ను గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణుల బోగొట్టు	తామర కణము
8 ఔన్ను 1-12-0	8 ఔన్ను గల సీసా 0-8-0	సీసా కు. 0-10-0	డబ్బి కు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు - పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగ్ ప్రతులు ఉచితము.

తండ్రి చిలకము: } మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.
వండిట్, మదరాసు. } 55, అచారప్పకో వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రవృత్తిగల యిండియా తేజమునందు మెదడునకు చలువగలుగుట కు ముంద్యము వదులుటకు హాథిక శ్రీ హెయ్యుటకును తలమెత్తుకల జరిగి భయగ నిగనిగలాడుచుండుటకు ప్రతిష్ఠియు కృతీపురమును యభ్యుజ్జగా

కామినియా ఆయిలు (దిబ్బెరు)

తలమెత్తుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా మెయటకు తగిన శక్తి లీతలనూనెయందు కలవు. యుండుకు పోగొట్టును. శిశుజనులకు కల్లు నంటి మెత్తడము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. తని మొద గుటకలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియాఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషు లకును పెక్కుమందికి మహోపకారము మొనరించినది.

నేను దీని నుపయోగించిచూచును.

తల ఒకబుడ్డి 1-0-0 ని. పి. చార్జీ 0-5-0 అనాము.
యూనుబుడ్లు 2-10-0 ని. పి. చార్జీ 0-12-0 అనాము.

సోల్ ఏజెంట్లు:

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
155, జుమ్మామసీదు, బొంబాయి.
(D 126 W 100)

గోదావరి లంకల రయితలనభ.

(మాస్టర్స్ యిల్లేఖకుని వద్దనుండి)

అలమూరు, అక్టోబరు 9:— నిన్నటిదినము సాయం కాలము 8 గంటలు మొదలు 7 గంటలవరకు గోదావరి జిల్లా లంకలరయితలు శ్రీరాజా కాకర్లపూడి జగన్నాథరాజు బహద్దరుగారి హాజరీలో మహారాజశ్రీ చింతల వెంకయ్యగారి ఆధిపత్యమున సభ కూడి లంకలపాటలను గురించి దొర తనమువారు మార్పులచేసిన నిబంధనల యుక్తాయుక్తములను సాధకపాధకములను చర్చించిరి. 22 గ్రామములనుండి 50 ప్రముఖు లగురయితలు హాజరైరి. ఈసభకు జిల్లాసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి దుగ్గిరాల నూర్మలప్రకాశరావుగారు, కోటిపల్లి నుండి చిలుకూరి శేషగిరిరావుపంతులుగారు, రామచంద్రపురం తాలూకా సంఘకార్యదర్శి శ్రోత్యుల రామచంద్రరావు పంతులుగారును దయచేసిరి. లంకలను క్రొత్తవరతులమీద అమర్చుటను గురించియు దీర్ఘ కాలపు గడువుమీద పాటలు పాడించుటను గురించియు, స్వయముగా విచారించి దొరతన మువారికి నివేదించుటకు చెన్న పురికిరివిన్యాబోర్డు మొదల హాస రేణిలు సేపిలాయిడు దొరగారు గోదావరి జిల్లాలో 14-వ తేదీ మొదలు 28 వ తేదీవరకు సంచారము చేయుదురు. ఆ సమయమున జిల్లా లంకలరయితల అభిప్రాయములను కలెక్టరుగారు తెలియగోరినందున జిల్లాసంఘమువారి సభ నేర్పాటు చేసిరి. విన్యాబోర్డు మొదలగు వారిచేరింపబోవు విషయములను, వానిని గురించి లంకల రయితల తీర్మానములను క్రింద వివరించుచున్నాను:—

(1) ఇంతవరకు అమరకములో నున్న విస్తీర్ణమున కద నయుగా నిజయ్యగా నుంచబడిన లంకభూమియొక్క యొక్కవ భాగమును కూడ డి. పి. డబ్లియూ వారు తిరిగి కావలసినప్పుడు ప్రవేశించుటకుఁ దీహక్కుగల పద్ధతిని అమరకమున కిచ్చుట సాధ్యము కాదా!

తీర్మానము:— ఒక లంకలో డి. పి. డబ్లియూవారు తమకు కావలసినప్పుడు సవ్యమునకు కంపెక్ట్ చేషన్ యిచ్చి తిరిగి నున్నప్పుడు నిజయ్యభాగము సహా యావత్తు విస్తీర్ణము కేలము పాటలో చేర్చుట యుక్తిమనస్సి, మరియు నట్టి యాక్రమణప్రదేశమునకు దామాషాయొక్కను, దామాషాయా కేలంపాట మొత్తమును తగ్గించుట యుక్తమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(2) సర్వేకోలతల్ల నిర్ణయింపబడిన విస్తీర్ణమునందు, ఎకరమునకు లేక యొకరముల కింతయని స్థిరముగా కిస్తు కట్ట వచ్చునా? అలాగున కిస్తుకట్టినపక్షమున అన్ని లంకభూముల మీద నొక్కరీతిని సమానకిస్తు కేటు విధింపబడవలయునా?

తీర్మానము:— సర్వే క్రమముగా జరిగి విస్తీర్ణము సరి గా నిర్ణయింపబడినప్పుడు ఎకరమునకు ఇంత కిస్తు అని గవర్న మెంటువారు నియమించుటకు మా ఆధ్వంతరము లేదు. సమీపపు ప్రయత్నము లంకల విస్తీర్ణము సరిపాద్దు తగాదాన గవర్న మెంటువారు తీర్చి కేటు నిర్ణయింపవలెను. ఒక లంక కును మరియొకలంకకును భూసారమునందు పంటల దిగుబడి యందు చాలక తేడాలు కలవు. ఇంతవరకు లంకలపాట మొత్తము కేల భూసారమును బట్టి యుండున్నది. కాబట్టి ఒక్కొక్క లంకపాట మొత్తమును పుచ్చుకొని ఆలంకకు ఎకరము కేటు నిర్ణయించుట న్యాయము. కాని అన్ని లంకలకు కలపి యొకముగ యావత్తే కేటు నిర్ణయించుట రయితలకు లాభకరము కాదు.

(3) ఆవశ్యకత కేటు వనూలుచేయుట సాధ్యమయ్యే లాగు అమరకమున కిచ్చెడు ఖండములలో (లాట్సు) మంచి లేక చెడ్డ భాగములు చేరి యుండులాగున వానిని పంచ కూడగా?

తీర్మానము:— ఇదివరలో లాట్సుగా నేర్పడి పాడబడు చున్న గ్రామము లంకలను లాట్సుగాను, మిగత గ్రామముల తాలూకు లంకలు ఆగ్రామపు మొత్తము లంకగానుండి వాని వివిధ ప్రస్తుతపు పిటిలు మెంటు కేట్లకు మించకుండ భూసార మును బట్టి కిస్తు నిర్ణయింపవలెను.

(4) మొత్తము సొమ్ము కేలంపాటవలనగాని, పెండరు మొత్తముగాగాని నిర్మాణముచేయుపద్ధతిని సాలీయానా యొక గ్రామము నెక్కువవరకుగా కొంత సొమ్ము చెల్లించుటలు యేర్ప గని లంకలను కొన్ని యెండ్ల వరకును అమర్చవచ్చునా?

తీర్మానము:— సాలీయానాకొస్తుకు అదనముగా కొంత పాట మొత్తము కూడా చెల్లించుపద్ధతిని అమరకముగ చేయు టకు అధ్వంతరము లేదు. ర్యాల్లి, పూబలంక వాడపల్లి లంకల వలెనే ఇతర లంకలను, 20 సంవత్సరములకు తక్కువగాని

వరకుగ నుంచవలెను. సదరు లంకలలోని తరుగు పెరుగుల వలన కలుగు లాభనష్టములు రయితలకే హక్కు కలిగియుండ వలెను. మరియు నీ లంకలలో పావలవల్ల నేవ్యము, అవసర ము వచ్చినప్పుడు పయోగించునట్టి కుండపోత, గూడలోడు, వగయిరాలకు నీటిపన్నును వనూలు చేయకూడదు. అది ఇంత వరకు యజారాలలోవలె, యిప్పుడు కిస్తు కేటులో చేరియు న్నట్లు లెంచవలయును. సదరు లంకలకు ప్లాను దాఖలా హద్దు లకు మించి, యేలంకను పట్టి పెరిగిన లంక, ఆలంక యజారా దారునకు భూమిస్థితిని పట్టి కిస్తు నిర్ణయించి యాయవలెను.

ఇదిగాక నీక్రింది విషయములను కూడ విన్నవించుటకు తీర్మానింపబడినది.

(5) లంకవ్యవసాయమునం దేశారణము చేతనయినను ఇజారాదారునకు నష్టము వచ్చిన దని చెప్పి కొంత కిస్తును తగ్గించు మని కోరినప్పుడు అట్టికోరిక మంజూరుచేయకూడదు. వరకు! అమలా జరుపవలసినది. అట్టి సమయములందు లంకను తిరిగి గవర్న మెంటువారు కేలము చేయించవలెను. (చ) సెటి లు మెంటు చేయించి కేలం చేయించు లంకలుగాని ఇదివరకు నున్న పద్ధతిని కేలం చేయించు లంకలుగాని బహిరంగ కేలము లో కేలం పాడించవలసినదే గాని పెండరు పూర్వకముగను, దరఖాస్తు పూర్వకముగను, ఏయిజారాదారునకు నెన్నడు నీయకూడదు. (ట) ఇప్పటి కొన్ని లంకల అమరకు పద్ధతి వలన ననేక నష్టప్రాంతగ్రామముల రయితలు కడుబీదస్థితికి వచ్చుటయే గాక, వారివారి గ్రామసరిహద్దులలోగా సంతోషం కొరకు వందలకొలది యొకరములభూమి యుండియు పల్లపు తాలూకా గ్రామములలోవలెనే మన్యప్రాంతములకు పశువులను మేతకు తోలుకొని పశునష్టమును ధననష్టమును పొందుచున్నం దును, 1886 వ సంవత్సరపు సెటిలు మెంటు రిపోర్టులో అప్పటి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు వ్రాసియున్న ప్రకారము అంతసమీప గ్రామములవారికి ఆపాటలను భూయపర్చుచున్న యెడలను లేక యొకరా కిస్తు కట్టి యిచ్చినయెడలను ప్రజల దారిద్ర్యమును తొలగించి దొరతనమువారు ప్రజల కృతజ్ఞతకు బాత్రు లగుదు రని యీసభవారు విన్నవించుచున్నారు. (థ) లంకలను కేటిలు మెంటు కిస్తు కట్టి వైగా కేలం సొమ్ముపుచ్చుకొని యిప్పించేటప్పుడు, ఇదివరలో గవర్న మెంటు జిరాయిత్ హక్కులవలెనే కాక కేలహక్కుతో యిప్పించుటల దొర తనమువారు యోచించవలె నని యీ సభవారు కోరుచున్నా రు. (ఛ) ఇజారాకాల మాఖరయ్యేలోగా లంకమీదనుండు అన్ని మొదళ్లను, వేళ్లను, ఇతర కొయ్యగాలు మొదళ్లను ఇజ రాదారుడు తీసివేయవలెనను వరకును తప్పించవలెను. ఇంత వరకు క్రొత్త యజారుడు దీనివలన తనకు నష్టము యిబ్బంది కలిగినని మొదల చెట్టి పరిహారము కోరియుండలేదు. గవర్న మెంటు వారు యిప్పింపలేదు. కన్వల్యెన్సీ యిలాకావా రిమిషన్ మిషన్ కొన్ని వేలల డిపోజిట్టు మొత్తము జరిమానాగా తీసికొనుట కిది యొక అవకాశముగా నున్నది గాని వారా జరిమానా సొమ్ముతో అడ్డములు తీయించి క్రొత్తపాటదారునకు లంక నప్పగించినట్లు మేము యెరుగము. కాబట్టి యీవరకు అనా వశ్యకము.

మచిలీపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 1017 of. 19

వాది:— మాటూరి శుబ్బారావు.
ప్రతివాది:— ఉదయగిరి రామచంద్రశెట్టి.
ప్రతివాది వాదికర్త వాడుకన్న భారా బాపతు బాకి రు 14-10-6 లకు వాది ప్రతివాదిమీద నై నెంబరెన దావా దాఖలు చేసి వాద. 1వరు దావా 20-10-19 తేదీనాటికి వాయి దా ఆయిపున్నది. వాయిదాకు ప్రతివాది హాజరు కానియెడల దావా ప్రకారం వాదికి డిక్రి ఆవున.

తురగా లక్ష్మీనరసింహారావు,
(1825) ప్లీడర.

మంచి తరుణము! [1761

ఈ ధరలు ఏడుదినములవఱకే యుండును.
మాడ్ల చాల మొత్తము నిజమయ్యుండున భరతగిరికి విక్రయంబు బూనితిమి. ఎన్ని ఇంచు వర్తమా కావలయుననినను దొలగిన. 6 దినముల కలర వర్తమా కలవు.
కలర వర్త 1-కి 1-12-0, కేంబేక్ చీటి వర్త 1-కి 1-12-0 కాకి కలర వర్త 1-కి 1-12-0. అహమదాబాదు ధోవతి 6 మూరలు పాడుగు 8 మూరలు పెడన్న కల 2-12-0.
వర్త 1-కి 2 పి చాన్ 0-4-0; 8 కొనిన పోట్లకి ఇవాను.
చిరునామ: కొర్నాటు పట్టుబిలి వ్యాపారులు,
272 సంలుప్పిలు, మింటుబిలింగు పోస్టు, మద్రాసు.

పెద్దాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో.

సార్ 715/1919.

వాది:— పెరేల్ల నరసింహాగారి పా. ఆరెంపూడి, అన్న వరం.

ప్రతివాది:— చొక్కా యల్లయ్యగారు సోమయ్య. యీ నెంబరు వాదిపేర యీ ప్రతివాది 4-9-15 సం॥ రం తేదీని వ్రాయించి యిచ్చిన నోటు బాకి రు 61-0-0 లాగు దావాచేయగా ది 10-11-19 సం॥ రం తేదీకి వాయిదాపడినది ప్రతివాది బర్నాయిలాకా కైటపుబోవుండి శమసుపుచ్చుకో నందున సదరు తేదీకి కోర్టుకు హాజరు వాదించుకోవలెను. తేనియెడల యొక్క పాస్ పోర్ట్ చేయబడి డిక్రి కాబడునని యిందు మూలముగా తెలిసి చేయబడవలయునది. (1824)

పెద్దాపురం శలసాక నర్సయ్యారాయణమూర్తి.

10-10-19. వాదితరపున ప్లీడర.

ధనవ్యయము లేని మీ దేశ సేవను

పరీక్షించెడి ప్రకటనము.

ఆంధ్రభాషా వత్రికా చందాదారులకు

సోదరులారా! మీరొక గంటకాలము దేశ

సేవకై వినియోగపరచెదరా?

దేశ సేవ అంబరూపముగా నున్నది. ప్రస్తుతము దేశాభివృద్ధికై ఆ సేవ విధంబుల పాటుబడుచున్న మనదేశ భాషా వత్రికా సర్వకాభివృద్ధిని బొందక యథాస్థితియందు న్నది. అందుచే ఆంధ్ర, కృష్ణా, తీర్థర, వత్రికల చందాదా రులందరు భూపేక్ష రహితముగా తమతోపాటు ఒకనూ రన చందాదాకుని ఆయా పత్రికలకు చేర్చి వత్రికాధికరు లను పోర్తానా పత్రం కోరుచున్నాను. ఎవరు ఎప్పుడు ఎవ రిని చందాదారులగా చేర్చెనది పాతకులకు హెచ్చరికకు గాన వత్రికాధికరులు వారిని తమ వత్రికలయందు పోగడిం పగలరకగాన మీరు విజయదశమి మొదలు కొత్తవారిని చం దాదారులగా చేర్చ బాధింతురు. స్వశోకవస్తువాచకను ముద్రకర్త.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయుడు.
1807 ముక్కున చిన్న పీఠాను.

Beauty is the Heavenly Boon. It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490. Parastan Hair Oil (Regd). It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair. TAKE LADIES EARNED CARE to use our Parastan Oil for keeping your brain cool, Price Re. 1/- Postage Extra. Agents:— F. Hassanali & Co., 51, China Bazaar, G. T. Madras. NOTE:—Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0-0

నర్వవృద్ధిక విషనంజీవిని.

(రీజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ మాడర్క్) 526
చు. ఖయ్యో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువుచేయువారులకు రూ 100 ఇవాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ వలసిన ముఖ్యవస్తువు. అండ్ల యూనాని, హోయతై ద్యులచే తొగ ద్రాగించబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుండినను మందు గుణముమోలదు. తేలనకు మాత్రమే కాక ఎంజి, కక్కు, పాను, జట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో గించును. కల పాకెట్ 1-కి 0-8-4 పోస్టేజి 0-8-0. 1 దజ్జా పాకెట్ కల రూ 5-0-0. పోస్టేజి నేను. ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవాం కర్రకులకు 100కి 25 కూపాయము కమిషన్ నియ్యబడును. తిరునామ:— ధన లక్ష్మీ 10 నె ని, 16 కంకటేశుక్తి నది, సోదాకటేట పోస్టు, మద్రాసు.

అహరదధాన్యముల యొక్కయు వెలలయొక్కయు

కంట్రోలుపద్ధతి.

టి. యు. మాయర్ గారి ఉత్సాహము.

ఈవారం సాయంకాలము వై. యం. కె. ఎ. భవనమున బ్రాహ్మపద్ధతిని వీక్షించి యాజమాన్యముగల డైరెక్టర్ ఆఫ్ సీవిల్ సప్లైస్ అయిన టి. యు. మాయర్ గారు ఆహరదధాన్యముల యొక్కయు వెలలయొక్కయు కంట్రోలు విషయమై విశ్లేషించిరి. గౌ. రెవెన్యూ డి. యం. మెంట్లయల్ గారి సహాధికారమున ఉపాధి. అశోకరత్నం ఆసభకు విజయము చేసిరి.

ఆగ్రాసాధకతగారి, ఉత్సాహమును విషయమై మాచుటయందు, కంట్రోలుపద్ధతుల విషయమై విశదముగ ఒకగొప్పఅధికారి జనులకు తెలియజేయుట ఆశక్యమని నూచించిరి. ఇదియొక అధికరణమునందు, అధికకాన్త్రు విద్యాభ్యసించుచున్న తెలియ జుకూనాలకడుచున్నారని. ఈకాన్త్రాధికారి లగు మాయర్ గారు అన్ని విషయముల విశదీకరించుదురుగాక యనిరి.

మాయర్ గారి యుత్సాహము.

యధ్యక్షులకు జేయున సరియైన కంటులు కండెండున యిట్టి కంట్రోలుపద్ధతుల సేర్పాటు చేయవలసి వచ్చును. కంటులు కంట్రోలుపద్ధతుల సేర్పాటు చేయవలసి వచ్చును. కంటులు కంట్రోలుపద్ధతుల సేర్పాటు చేయవలసి వచ్చును.

ఈ విషయము లన్నియు నాశత నైసర్గికమగు మిగు విశదీకరించెదన. వైకృతముగలుగును తిరుపదములకు మానవుడు పుంతులమని దని మరలము చెప్పచున్నది. ఇది ప్రస్తుతావస్థలపట్టి నిజమని స్థాపించుటకు వీలైనది. జనులు తరగతియందు చేసినవారగుటచే నత్యుత్తమ సంతులము చేసా సంరక్షణాధ్యక్షులకు కనిగ ఆహారము భుజించుట ఆశక్యము. ధాన్యపు దిగుమతి, కలలక నిర్ణయించుటచూచి ప్రతివారకు యిదిపూరి చెప్పచున్నాడు. కంటులు కంట్రోలుపద్ధతుల సేర్పాటుపై తిరుగుగనుంచుచు.

నవవందలములకు, నెలకొనియున్న అక్షర గా 1901 సంవత్సరమున నేను కల్లెనవ్వకు జనులందరు కంటుల విషయమై మిక్కిలి ఆసక్తిగలవారై యుండిరి. ప్రముఖాగా ధనధాన్య సంపదలకడకునుగట్టి జనుల కష్టములకరించినవని తలచుచుంటిమి. ఈమహాయుద్ధము సంభవించినప్పుడు దొరతనము వారల్లవ్వకును, హిందూజేతమున కాలగర్వములేని వత్సరమున కంటులకనిగ ధూరరుగు కష్టదక జేతమును కలవరెట్టునని భయపడుచుండిరి. ఎటులనైన నేమి అట్టిసిరి సంభవించింది. వైవాహికమును కలన అప్పటికి యుద్ధము పరిసమాప్తిచేసింది. ఇట్టి స్థితియే ఒక్క సంవత్సరము ముందు సంభవించిన, మొసపాటె మియా నిరోధమున కష్టములగుచుండెడిది; ఈ యుద్ధమే ఇంకొక ఆరమాసమును జరిగిన దేతమునకు మిక్కిలి కష్టదక సంప్రాప్తగుచుండెడిది. యుద్ధముకరించుచుండల బర్మాదేశ విద్యుత్తు మిట్లు దిగుమతి కాగలగ. స్త్రీయర్థు లేకుండుటచే పదవుల నుపయోగించ కలయును గదా!

ధాన్యములను కంట్రోలు చేయుటకు కష్టమైనది గను నందులకు, హిందూజేతము జనసంఖ్య 82 కోట్లు. వారికి 64,000,000 టన్నుధాన్యము తినుటకు కావలెను. గౌ. మంటు గారు గత ఫస్టియం 15,000,000 టన్నుధాన్యము కొరతపడెనని చెప్పిరి. కనుక నుమారు 20,000,000 టన్నుధాన్యము కట్టవలెనని ఎంచెదము. ప్రాథమిక నీ ధాన్యము వినియోగించుట చేతను, కొద్దిగావాడుట చేతను, ఇతరదేశములకు ధాన్యము దిగుమతి చేయుటచేతను యీ సమస్య అంతముచెందును. యుద్ధములపై కష్ట అధికము సడిన తుండుటచే యాతల్లా నరకు నుయొక జిల్లాకుఁబ్రావుట ఆలస్యమగు యందెన. కొన్ని నుయొకలందు సంభవయే వీలుకాకుండెను. ఒక్క మద్రాసు కట్టణమునందు మాత్రము వెలకు 8000 టన్ను కంట్రోలువిద్యము అయ్యుటచున్నది. ముఖ్యముగా నీవత కొనుచున్నాడు. ఇంటుండియు, ప్రజలకు అక్రమ, తగిన ఆహరదధాన్యముల సప్లై కాకుండుటచే ధాన్యము కల అధికమైనది. దొరతనమునకు బర్మానుండిగా, అట్టెలియా నుండియుధాన్యమును దిగుమతిచేసిరి. ఇట్లుచేయుటచే జనులకు తగినంత ధాన్య మిశ్కముననుండెనుగాని ప్రజలు మిక్కిలిగా భాదల పాడెరి.

దీనికి కారణముల నందుక నాలోచించెదము. హిందూజేత మధికముగా ధాన్యములను ఎరుమతిచేయు జేతము. రైల్వేకట్టలకునుటచే వీధాన్యము నుండెనుటచే కావలెనను విషయముల నిర్ధారణము చేయుటకు ట్రాన్సిట్ కంట్రోలుపద్ధతు ను నియమించిరి. వారే సీవిల్ సప్లైస్ డియెక్టర్లు అయిరి.

వారెంతో శ్రద్ధతోను, నైపుణ్యముతోను ప్రవర్తించిరి. అయినను నుకట అధికమై బండ్లు కష్టగా నుండుటచేతను, రైలు యంజన్లు నీల్లులేక చెడుటచేతనున్నగు కారణములవల్ల జనులకు కష్టములను, వ్యాకులతయు సంభవించింది.

ఇంక కంట్రోలుపద్ధతుల గమనించెదము. గోధుమ, శనగలు విద్యము కంట్రోలు చేయబడినవి. ఇవి అధికముగా ఫలించిన ప్రదేశమునకుండి, తక్కువగా ఫలింపిన ప్రదేశములకు అక్రమ అక్రమ కనికరధాన్యము సంపదించెను. ఇదిపరిష్కరించు పద్ధతి యని నాఅభిప్రాయము. చెప్పెపురి రాజధానికి కనిగ అను విద్యమును అధికముగా దిగుమతి చేయబడింది.

బర్మావిద్యపు విషయమై వెలలను దొరతనమువారు కొనుచున్నారని నిర్ధారణ మొనర్చిరి. ధాన్యము యీరేవునందు దిగగజే కలలను తీర్చుకొని లయనెక్కు పుచ్చుకొని అయ్యు వారికిచ్చి బస్తాను 4 అకాల లాభముతోనే విక్రయించవలెనని యుత్తమ చేసిరి. గత మార్చివెలలందు దొరతనము వారొక నభ సమాజక మొనర్చి యీ విషయము లన్నియు నాలోచించి కొన్ని ఏర్పాటు లొనర్చిరి. ఆ ఏర్పాటుల ననుసరించియే మేము చర్య జరుపుచున్నాము. ప్రతిజిల్లా కలెక్టరును అజిల్లా కలెక్టరును కావలయునో అంత కోరి, తెప్పించుకొని, అచ్చటి కలెక్టరులకుగాని యితర సంఘములకుగాని పంచివెట్టును. కొన్ని కంట్రోలునాను జిల్లాలకు విద్యమును అప్పుగా పంపి, అయ్యు దై న వెలల క వెలల ను రాబట్టుకొనుచున్నాడు. ఇట్లు చేయుచున్న తెప్ప అందు కంట్రోలు వారును ఇతరులను దొరతనమువారికి మిక్కిలి నష్టము మొనర్చిన వారగుచున్నాడు. వైకుంఠాశ్రమి అకాల లాభముతో విద్యమువిక్రయించుచున్నది. కొన్ని కారణములవల్ల బర్మాయందు విద్యపు కల 100 బుట్టులకు 885 రూపముల నుండి 885 రూపములకు పెంచుకొనబడినచెప్పెను. అయితే యీ 22-80 రైలుభక్తులు కట్టకుటచే యీ కట్టణమున రూ. నాయకి 4 కట్టుంపు రుండును విద్యు ఇచ్చుటచేపెట్టెనది.

కలకాపురు, గోదావరి, గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలయందువాడ ఇట్టిపద్ధతి ఏర్పాటు చేయదలెను. వేగాలు విద్యును, కలకల జలలకు అధికమగు ధాన్యము కాండున వాటిసప్లైయెక్కు కలలన్న కంట్రోలు చేయుచున్నది. ఇదియే కంట్రోలుపద్ధతి. రైలులు, స్త్రీయర్థు సమముగా తలెన్నను, యీ పద్ధతి జేతమునకు యుపయోగ పరిగా నుండెను.

ఈపద్ధతికల్ల జేతమువారు కష్టపడుచున్నారనియు, దొరతనమువారే ధాన్యపు కొలనుల ప్రాపించుకలెననియు కొందరు వాదించెదరు. కలకాపురును ధాన్యముల దొరతనమువారు చేర్చుకొనించెదలెనని నాను చెప్పెను. ఈ వాదముల నే నంగీకరింతును. కలకాపురు నచ్చునో ఎరికి తెలియును, ఏట్లు తెలియును! ఇతరదేశములందు ధాన్యపుకల అధికముకాగ యీ జేతమున యెట్లు కట్టకునగా నుండ వీలుండును. కొందరు భూమిని మిక్కిలి సారవంతముగా చేయునని కొందరు కష్టపదాధ్యక్షుల కంట్రోలు చేయునని. మరి కొందరు అపకృష్టపదాధ్యక్షుల కంట్రోలు చేయునని.

అగడ్త మొదలు నరంబు వరకు కంటుకాలముపేర “కారివ్” దీనినందు కంటుకాలముపేర “రాజ్” యాదు భాగములకుంట “రాజ్” యందు కండెను. కంటులధికముగా కంటుకొనిది వెలలు తక్కువగును, తగినవెలుల స్థాపించె కని ధాన్యము పండుచున్న యాకంట్రోలు పద్ధతికి అవకాశ నుండదని నా అభిప్రాయము. కొందరు ఎప్పుడును యాపపద్ధతి యుండవలె ననియు వీరుకనిగ వెలల సేర్పాటు చేసి, ధాన్యము నిరతరతములకు పంపక, రైలుకు ధాన్యములనే పంపించేతమునెన, కొనుచున్నాడు. దొరతనము వారు వెలల సేర్పాటు చేయవచ్చును గాని నర్తనని అయ్యుంట్లు నిర్బంధించుట కధికారులకులదా? ఒకధాన్యపు అక్రమ తగిన సప్లైయూడ కల్గును. అధికమగు ధాన్యము ఇతరదేశములకు పంపింపు రైలులు అధికముగా పండించెను. రైలు దొరతనమువారికి పన్నుకట్టిన అతడు తనకన్నమైన పండును పండించు కొనవచ్చును. ఈ విషయము కంట్రోలు పద్ధతి కరిమించుట జేతమునకు జేయను కాదు. లాభకరము గాదు.

కలల, సప్లై చాలనంగునకు, ధనపు విషయకగ్గుల చేతను అధికమైనవి. కంటులధికమైన యీ స్థితిలన్నియు మారు. యుద్ధమున నుండున్న స్థితిలన్నియురకు అనగా యీ పాను విలన ఒకపిల్లింగు 4 వెళ్ళులగువరకు వెలలు కొంచ మధికముగ నే యుండును. ఇదిఏట్లున్నకు ఒక్కవిషయమునందు పనమందరము ఏకిభిగించి కార్మికమనిభావ ములోచించవలె. వెలలెంత తగినను, ముందుకన్న కొంచమధికముగ నుండియే రిజన. ఈవిషయమై దొరతనమువారును ఇతర వర్తకులను ఆలోచించి పనిని చేయువారికి తేకనము అధికముచేయుట అవశ్యము,ధర్మము,రైలుకునకు కంటులు పండించు : ను యులందు సావలింశ్రీ మొకంగవలెను. ఎల్లర వ్యాపార కర్తకులను సంపూర్ణముగ సంక్రమింపవలయును. మనము గొప్ప కష్టముల నుండించిరి. విజయోత్సాహముమై రాబోవు సంవత్సరము మిగుల ఫలవంతముగ నుండుటకును జేతము మెరుగ పొందె ధనధాన్య సమృద్ధిలో ఆలరాకుట జేకిభవించి కనిగ ఏర్పాటుల జేసెదము.

ఆగ్రాసాధకతగారిట్లు చెప్పిరి:—నేను దొరతనము వారిట్టి విషయములందు జోక్యము పుచ్చుకొనుట కష్టము అభిప్రాయముగలవాడను. ఇట్టి పద్ధతులు ధర్మమార్గ ప్రవర్తనలకు అధికారులయై యెవల, జేతమున, కలకలము కలిగించును. ఈ పద్ధతులవల్ల జనులకు కనిగ ధాన్యము లభించెనని విషయకు సంశయించుచున్నాను.

అధ్యక్షునికి ఉత్సాహమునకును కందనములు కొనంగి. సభ అంతటితో ముగిసెను.

ప్రకటన.

చెన్నపట్టణము జార్జిటౌన్ వరదా ముత్తయప్పన్ వీధి 20వ నెంబరు యింటియందును, మధుర, కాకినాడల యందును జవులి వ్యాపారము చేయుచున్న కె. మేక్ మీరా సాయులు అందు కంట్రోలువారు యందు మూలముగా బహిరంగముగా తెలియ పడదద మేమనగా:—చనిపోయిన కె. మేక్ మీరా సాయులయొక్క జ్యేష్ఠపుత్రుడైన కె. అబ్దుల్లా సాయులువారికి వారివల్ల చెన్నపట్టణము హైకోర్టు వ్యాయస్థానమున దాఖలు చేయబడియుండిన 1918 సం॥పు 280 నెంబరు సీవిల్ వ్యాజ్యముయొక్క ఫలితముగానున్న, పూర్తిగానున్న ఫయి సల్ కాబడిన సదరు వ్యాజ్యముయొక్క తీర్పువల్లను సదరు కె. మేక్ మీరాసాయులయొక్క వారసుదారులలో నొకరు అనే హోదానుబట్టిగాని లేక భాగమును అనే హోదానుబట్టిగాని మరియే హోదానుబట్టిగాని సదరువ్యాపారములోనైనను దాని గుర్తెట్టులో నైనను, దాని సాత్తులు, రావలసిన బాకీలు వగైరాలా నైనను యే దొక మాన్యుబాధ్యత సంబంధము లేక పోయినందున, సదరు కె. అబ్దుల్లా సాయులు సదరు కంట్రోలుగాను ప్రతినిధిగా నుండుటనైనను, దాని చేయబట్టి యైనను దానికొకతైనను యే కార్యమును చేయుటనైనను యే యొక్క విధములొన యే యొక్క విషయములొన మాన్యులేదు.

కె. మేక్ మీరా సాయులు అందు కంట్రోలు, [1820] మదరాసు, మధుర అందు కాకినాడ.

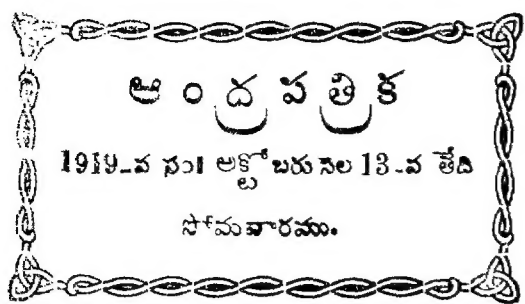
మచిలీపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో

వాది:—చన్నగి పిచ్చయ్య. (1827)
ప్రతివాది:—ఉదయగి రామచంద్రయ్య.
వాది ప్రతివాదిమీదకు మచిలీపట్నం డిస్ట్రీక్టు మన నలు కోర్టులో 03. 514/19 సం॥పు 19 వాదావాక్ మొత్తం 03. 285-7-2 లకు దావాచేతగా నడవగావాది 18-10-19 తేదికి విచారణ / మొత్తం వాయిదా వేయబడినది గనుక సదరు తేదీన పం॥ 10 కుంకుల నడద కోర్టులోయెదుట బాజర్ ఆక్షేపణ తెలియప్పని యెవల Ex parte డిక్రీ చేయదలవును.

కొల్లికర వెంకటరమణయ్య వాదిష్టదరు.

నెల్లూరు నుగుణవిలాస సభవారు

ఈనెం 17-వ తేదీ శుక్రవారం రాత్రి నెల్లూరు పురమందిరమున చిత్రసలీలునాటకమును (తదర్శించురు. (1828)

ఆంధ్ర దేశము:

ప్రత్యేక సహకార సభ

ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక సహకార సభ యవసరమని ఆంధ్రదేశము యెల్లరింగీకరించిన విషయము. ప్రభుత్వాంధ్రదేశ సహకార సభ విజయవాడలో జయప్రదముగ జరుగుట జూడ, ప్రత్యేక సభ యావశ్యకమని కరణలములకము కాగలదు. కాని చెన్నపురి సహకార కరణతి వర్తమాన పత్రిక మాత్ర ముల దలంచుట లేదు. ప్రత్యేక సభావశ్యకత నా పత్రిక గ్రహించ జాలకున్నది. ఆ పత్రికా వ్యాసమును వేరొకచో బ్రచురించితిమి "సభలో జరిగిన చర్చ మాత్రము చాల ప్రశంస నీయముగ నున్న" దనియు, "సభ చాలదివ్యముగ జరిగె" ననియు, నీ పత్రిక అంగీకరించుచున్నది. ఆంధ్రోద్యమములో, నీ సభగూడ చేరియున్నదని, అభ్యుత్థులగు వి. రామదాసు కంతులుగారు తెలుపుటచే, నీ పత్రికకు మనస్తాపము గలుగుచున్నది. "సహకారోద్యమమును భాషాప్రయుక్తముగ జేయవలయునను మాటల కేమి అర్థమో మాకు తెలియకున్నది. భాషాప్రయుక్తముగ సహకారోద్యమము నె బ్రభివృద్ధి నొందింపదగును? కొన్ని ప్రదేశములుగాని, జనసమూహములుగాని సహకారోద్యమమునం దెని మరి యే విషయమునం దెని చాల వెనుక జడియుండునట్లయిన వాటి నభివృద్ధి నొందించుటకు విశేష ప్రయత్నముల నొనరింపవలయునన్న భావగనుండగలదు. అందు భాషాప్రయుక్త వశ్యకత యెదియు మాకు గన్పించకున్న"దని ఈ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. కాని అధ్యక్షకోపన్యాసముల నీ పత్రిక శ్రద్ధతో జదివి యున్నచో, సందియములు దొలగియుండెడివి. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రనిర్మాణమున బెడరెడి ఈ పత్రిక, రాష్ట్ర వశ్యకతకు కారణ మెద్దియో గ్రహించినచో, ప్రత్యేకాంధ్ర సభా విషయమై భయము జూసి యుండెడిది.

ప్రత్యేకముగ నాంధ్రదేశ సహకారసభను నెలకొల్పవలసిన యావశ్యకతను ఆశ్చర్యసంఘాధ్యక్షు లీ క్రింది రీతిని నిరూపించి యుండిరి. "మన క్రభుత్వమువారు మనకు గలపురుషుల హూణవిద్యాభ్యాసమువల్ల నేమి స్వాతంత్ర్యమే కరమావధిగ గల పాశ్చాత్య ఆదర్శములు రగొల్పొల్పిన నవినోజము చేత నేమి మనదేశములో జాతీయభావము ప్రకృతమున ఆంగ్ల విద్యాభ్యాసకులలో పొడగట్టినది. అది క్రమముగ గ్రామములకును కల్లెలకును వ్యాపించి అక్కడి జనులలో సంఘటనము గావించసాగినది. అది వ్యాప్తము నొందుకొలది, వీరు చాలవఱకు ఆంగ్ల విద్యా విహీనులగుటచే తమ భావములను దేశ భాషలద్వారా పొందజూచుటయు తమ యాదర్శములను దేశీయమార్గముల సాధింప ప్రయత్నించుటయు తలపించి దేశభావల ప్రచారమునకును వాటి పునరుజ్జీవనమునకును అవకాశమును అవసరమును కలుగుచున్నది. రాజ్య పరిపాలన మంతయు దేశభాషలలో జరుగవలెనను వాంఛ యెల్లదల కనుపట్టుటయేగాక ఇందునకు ముఖ్యసాధ

నము భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగమునియును స్పష్టముగ నూచింపబడుచున్నది. అట్టి సందర్భములో ముఖ్యముగ గ్రామప్రజలకును రైతులకును నిమ్నజాతులకును సంబంధించు ఈ సహకారోద్యమము భాషాప్రయుక్తముగ నడువవలెనను వాంఛ యెంతయు సహజము. అయ్యది త్వరలో కార్యరూపమును దాల్చునటులు తాముదిది ప్రయత్నింతురు గాక!"

పై వాక్యములు ప్రత్యేక సభావశ్యకతను తేటపరుచుచున్నవి.

మద్రాసులో జరిగిన రాష్ట్రీయ సహకార్యక్రమ మాంధ్రుల కరణ్యోదనముగ నుండెననుట వింతగాదు. ఆంధ్రదేశములో ఆంగ్లవిద్యాకరిజ్ఞానములేని కర్షకులు దేశీయోద్యమములలో నుత్సాహముతో పాల్గొనుచున్నారు. అట్టివారు సభల నలంకరించినపుడు, ఆంగ్లభాషలో కార్యక్రమము జరిపెడి మద్రాసుసభలలో పాల్గొనుటకు వారికి వీలుండదు. వారి లాభముకొరకు ఒకటిరెండు ఉపన్యాసములను తెలుగులో నిప్పించినను ప్రయోజనము గలుగదు. చెన్నరాష్ట్రీయన కంఠకును సంబంధించిన సభలలో ప్రచారమున నున్న నాల్గు భాషల నుపయోగించుట పొసగదు. ఆంగ్లభాష నుపయోగించుచో, జనసామాన్యమున కిది బోధపడదు. అందుచే ఏ భాషాభాగమువా రాభాగమునకు ప్రత్యేకసభల గావించుకొనుచో, సభ్యులు కార్యక్రమమును ములభముగ గ్రహించి వాటి యందు శ్రద్ధవహించగలరు. మద్రాసు రాష్ట్రీయసభలలో గాన్పించని యుత్సాహము, ఆంధ్రసభలలో వెల్లి విరియు ననుటకు సందియము లేదు. ఇప్పటి వద్దతిన మద్రాసు రాష్ట్రీయసభ నెన్ని వత్సరములు నడిపినను, ఆడంబరము జరుగుట దప్ప, సభనడుపు వారికి గాని జనసామాన్యమునకు గాని సహకారోద్యమచ్యాపకమునకు గాని విశేష లాభము గలుగదు. అందుచే, ఆంధ్రులు ప్రత్యేకసహకార సభ జరిపి, చెన్నరాష్ట్రీయన కంఠకును మార్గ దర్శిలయిరి. ఇందులకు, వారి నభినందించుటకు మారుగ చెన్నపురి సహకార వర్తమాన పత్రిక సభాప్రయోజనమును సహితము శంకించుట చోద్యమగుచున్నది. ఆంధ్రోద్యమపు ముఖ్య దేశము, జనసామాన్యమున ప్రబోధము గల్గించుటయే. ఆంధ్ర రాష్ట్రనిర్మాణ మిందుకొకసాధనముగ మాత్రమే నెంచబడుచున్నది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయశక్తతను సామాజ్య శాసనసభయందు నిరూపించుటలో మానసియు లగు వి. యన్. శర్మగారు క్రజాప్రబోధమున కిది ఎటుల తోడ్పడునో వెల్లడిజేసిరి. ఈ కారణములు, మాంబుఘట్ట నివేదికమునం దనుసరింప బడివి. సుస్మరణపు చట్టములో, నూతనరాష్ట్రనిర్మాణమును ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి గావించుటకు సౌకర్యము లొసగబడినవి. అందుచే నాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము త్వరలో సఫలము గాక తప్పదు. సహకారసభకు రాజకీయవిషయములతో ప్రసక్తిలేదు గనుక, రాజకీయకారణములచే నుపసాదింపబడిన ఆవాదన తనకు నచ్చునటుల, సహకారవర్తమాన పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇరువదన శతాబ్దమున, రాజకీయవిషయములను, తదితరవిషయములనుండి రాతిగోడలతో విడదీయనొచ్చెడి ఈ పత్రికోద్దేశము లతిదిగ్రహములు. ప్రాతఃపరిస్థితు లెటులున్నను, సంస్మరణ ప్రవేశానంతరమయినను రాజకీయవిషయములకును తదితరవిషయములకును తీవ్రభేదములుండజాలవు. భిన్నదృక్పథములతో జూచునపుడవి భిన్నవిషయములుగ గాన్పించినను, వాటి నొకదాని నుండి వేరొకదానిని ఖండితముగ విడదీయ వీలు

లేదనియు, నొకదాని యభ్యుదయము మీదనే, వేరొకదాని యభ్యుదయ మారధారపడి యుండుననియు తేటపడగలదు. రాజకీయోద్యమమైనను సహకారోద్యమమయినను, ప్రభాభ్యుదయమునే ఆశించుచున్నది. భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణము ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమున కవసరముగు నన్ని యుద్యమములను ప్రోత్సాహపరచి, ప్రజలలో నూతన ప్రబోధమును గలిగింపగలుగుననుట నిశ్చయము.

ఆంధ్రమండలముల నన్నిటిని గలిపి నొకరాష్ట్రముగ నింకను నిర్మింప నపుడు, ప్రత్యేకపు రిజిస్ట్రారును నియమించవలెనని గోరుట ఏటిన్యాయమని, ఈ పత్రిక విశ్లేషించుచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ స్థూలముగ నిర్మించబడక పోయినను, ఆంధ్రదేశమును పదము ప్రజలచే మాత్రమే గాక క్రధుత్వాధికారులచే గూడ వాడబడుచున్నది. వ్యవహారమునందు, ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక వ్యక్తత యంగీకరింపబడుచున్నది. శాసన సభల ఎన్నికలలో, తెలుగుమండలములలోని జమీందారులు, భూస్వాములు, మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక ప్రతినిధుల నెన్నికొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సభ భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణము గూర్చి తన యభిప్రాయమును తెలుపక పోయినను ఆంధ్రరాష్ట్రీయనకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సంఘము నొసగినది. మత, సాహిత్య, శాస్త్రము, రాజకీయసభలు, ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగ నేర్పాటు జేయుటచున్నవి. అట్టితర, సహకారసభను ప్రత్యేకముగ జరుపుట యొకవింతలోనిది గాదు. ఇంతియగాక, ఆంధ్రదేశము పెద్దదేశము. భాషాసాంప్రదాయము లాంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగ గలవు. అట్టితర, మద్రాసు రాష్ట్రీయసభ చెన్నరాజధాని వ్యవహారముల నన్నిటిని విచారించగలుగు ననుట కల్ల. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహకారసభ, చెన్నపురి సభకు పోటీగా నెలకొల్పబడలేదు. రెండు సభలును సహకారోద్యమమును పెంపొందించుటకే కృషిసల్పురు. ఆంధ్ర సహకారసభను ప్రత్యేకముగ నెలకొల్పబడచే, సహకారోద్యమావలంబనమున చాల వెనుకబడియున్న నాంధ్రమండలములశీఘ్రకాలములో ముందంజవేయగలవు ఏ విధమున జూచినను, ఆంధ్రదేశ సహకారసభ దేశమున కధికముగ మేలజేయుచు గానికీడు గలిగించజాలదు. "ఆంధ్రదేశ సహకారసభ క్రిత సంవత్సరమును తప్పక జరుగుననియు, దానివలన మంచి సామర్థ్యముగల వా రనేక మంది క్రిత సంవత్సరమును సహకారోద్యమమున చేరెదరనియు నిశ్చయించుచున్నారు" మని సహకార వర్తమాన పత్రిక వ్రాసెను. ఈ పత్రిక కోర్కె సఫలమగు గాక!

ఆగాఖానుగారి సాక్ష్యము.

జాయింటు కమిటీవారి ఎరుట, ఆగాఖానుగారిచ్చిన సాక్ష్యము ఉప్పుతాళయ పూరితముగ ఉన్నది. మిగిలిన సాక్షులవలె, తాత్కాలికపు కోర్కెలను వెలిబుచ్చుటలో సంశయపడక, - మెరికా సంయుక్త రాష్ట్రపద్ధతినగాని, స్వీటుజర్లాండు రాష్ట్ర పద్ధతినగాని, హిందూదేశమునకు స్వకరిచాలన మొసగవలయునని, ఆగాఖానుగారు గోరిరి. కరిచాలనపు గమ్యస్థాన మెద్దియో, మాంబుఘట్ట నివేదికా గ్రంథకర్తలు నిర్ణయించ లేదు. గమ్యస్థాన మెద్దియో తిన్నగ నిర్ణయించకపోవుటచేతనే, రాజ్యాంగ సంస్మరణములు సంతృప్తికరముగనుండలేదు. గవర్నరునకును మంత్రులకును సంఘర్షణముగలిగినపుడు, జహుళసంఖ్యాకుల యభి

ప్రాయము ననుసరించి వివాదము వర్తించును గావలయు నని వీరు చెలిపిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమున గూడ, కరిపాలనా బాధ్యతను ప్రవేశ పెట్టవలయునని వీరు నొక్కివక్కాణించిరి. సంస్కరణము లలో మార్పుగావించుటకు, కది సంస్కరణముల కన్న నేడు వత్సరముల కొక మారు విచారణ జరుపుట యవసరమని వీరు చెలిపిరి. బిల్లులో విశేష భాగమును నిబంధనలకు విడచి పెట్టుట సమంజసము గాదని వీరి యభిప్రాయము. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యవత్సకతను వీరింకొకమారు నిరూపించిరి. ఆగాభానుగారు మితవాదు లయినను, ఆదర్శ వాదులు గూడ నగుటచే, నెక్కుడు ఖండితముగ తమ యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుకొనిరి. మిత వాదులు బిల్లునే కరమావధిగ నుంచుకొనుటచే, కేంద్రప్రభుత్వమున సంస్కరణము గోరుట అసమంజస మని, లండను ప్రైము ఫత్రిక చెలుపుచున్నది. ప్రజాశయములను ఖండితముగ తెలుపని లోకుమునకు ఫలితము వెంటనే గన్పట్టుచున్నది. ఐరెండుసమస్య నెలులయినను సంత్పత్తికరముగ వర్తింపవలయునని, ఆంగ్ల దేశీయు లిప్పుడు కట్టు దల జూపుచుండటచే, హిందూ దేశ సంస్కరణపు కరిష్కారము త్వరలో జరుగుటకు వీలు లేదని, మద్రాసు ప్రైము ఫత్రికకు లండనునుండి ప్రత్యేక తంతివార్త వంతుబడెను. కాని, హిందూ దేశ సమస్యకరిష్కారము ఐరెండు సమస్యకరిష్కారమున కన్న అవసరమయినదని, భారతీయులు స్వదేశమునందును విదేశమునందును కట్టుదలతో చెలుపుచు తమ దృఢనిశ్చయము గనుబరుచుచో, హిందూ దేశ సమస్య త్వరలో కరిష్కరింపబడక తప్పదు. దేశీయుల స్వప్రయత్నముల మీదనే, వర్తమానన మాధారపడి యుండు నని గ్రహించుట భావ్యము.

వ్యవసాయశాఖ

1918-19 వ సంవత్సరమున, వ్యవసాయశాఖ వారు నెలవేర్చిన కార్యము లంతగ సంత్పత్తికరముగ లేవు. వ్యవసాయమే, హిందూ దేశమునకు ప్రాణాధారము. అయినను ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయాభివృద్ధికై గావించిన ప్రయత్నములు విశేష లాభము నొనగట్టలేదు. రయితులు నూతన మార్గముల నవలంబించుట లేదు. వారి కండుకు తగిన ప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. దేశములో వండిన వంటలు, జనుల అక్కరలకు సరిపోవక ప్రతివత్సరమును కఠినపడినందున జలాధారముల కన్న రైల్వేలపై ధనమధికముగ వెచ్చించబడుటచే, అహరివదార్థ సమృద్ధి కలుగుట లేదు. సంగ్రామకారణమువలన 1918-19 సంవత్సరమున, వ్యవసాయ శాఖోద్యోగుల సంఖ్య తగ్గెను. కోయంబత్తూరునందలి వ్యవసాయ కళాశాలలో, అర్హులగు విద్యార్థులంతగ జేరలేదని నివేదికము చెలుపుచున్నది విద్యార్థులకు తగిన ఉద్యోగములు లభించకుండుటయే ఇందుకు ముఖ్యకారణమని తెలుపబడినది. ఇతియగాక, కళాశాలలో నేర్పడి విద్య కార్యావసరములకల్ల నుపయోగ వడుట లేదను నమ్మకము దేశమున వ్యాపించి యున్నది. కళాశాలయం దుత్తీర్ణులయిన వారు రయితులకు విశేషముగ సాయపడలేని స్థితియందున్నట్లు, జను లనుకొనుచున్నారు. ఈ నమ్మకము నిజమేయగుచో, దేశకరిష్కతుల కనువగు వ్యవసాయవిద్యను విద్యార్థులకు నేర్పట ముఖ్య వసరము. లేనిచో నట్టివిద్య మిగిలిన సాహిత్య విద్యలవలెనే, జీవితరంగమున కక్కరకు రాక, ప్రయోజన విరహితమగును. సాధ్యమగునంత వరకు, వ్యవసాయమునం దిదివర కనుభవమున్న

వారినే విద్యార్థులుగ జేర్చుకొనుచుండుచో, కళాశాల దేశమునకు లాభకరముగ నుండగలదు. వ్యవసాయ శాఖ వారు, వేర్వేరు మొక్కల కరిశోధనముకొరకు, విశేష ప్రయత్నముల సలిపినట్లు తెలియుచున్నది. చెరుకు, పరిధాన్యము, ప్రత్తి మొదలగు వంటల విషయమై కరిశోధనలు గావించబడెను. కాని, ఈ కరిశోధనలు రయితులకు విశేష లాభము గలిగించినట్లు గాన్పించదు. కరిశోధనా ఫలితములు రహితులకు చెలియజెప్పి, నూతన మార్గములవలని లాభములను వారికి దృక్పథదర్శనము గావించినగాని, వ్యవసాయ శాఖ వారి ప్రయత్నములు సఫలము గాంచనేరవు.

తగిన సమాధానము.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వవద్దతి ప్రబలుచో, సందిగ్ధ తరుణములందు వనులు సాగవని, సర్ మైకేలు ఓష్యయరుగారు జాయింటు కమిటీవారి ఎరుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఇందుకు సమాధానమిచ్చుచు, ప్రైము ఆఫ్ ఇండియా ఫత్రిక యిటుల వ్రాసెను: "ఈ యూపా, కరిక్షకు తాళదు. వంగ దేశములో జరిగిన సంఘటన మీ యూపానుబోనాడు చున్నది. తూర్పు బంగాళములో తుపానువలన గలిగిన దుర్దశను వారము రోజుల పిమ్మటవరకు, బెంగాలు గవర్నమెంటువారు గ్రహింప జాలక బోయిరి, స్టేట్సుమెను ఫత్రికలో కొక ఉపవిలే ఖరివ్రాసెను. ఇటీవల ప్రబలిత తుపాను అమితవ్యము గలిగించినను, ప్రభుత్వమువారు వారమురోజులవరకు చర్య తీసికొనలేదు. దీనిని బట్టి ఓష్యయరుగారు నూతన కెంట్రీ విలువగలదో గ్రహింపవచ్చును. ద్వంద్వప్రభుత్వ మిత కన్నను నాలస్యము జేయజాలదు. ప్రజాధికారము ప్రబలి యుండే ఏ విధానమునందును, ఇట్టి కాలయాచన జరుగుట అసంభవమగును."

దక్షిణాఫ్రికా కాంగ్రెసుసభ

ట్రేటోరియాలో తెల్లవారల సభ యొకటి జరిగి, అసియావాసులపై నిర్బంధముల విధించవలెనని తీర్మానించెను. ఇట్టి యవ్యక్తపు తీర్మానమును ఖండించుచు, ట్రేటోరియా న్యూను అను వార్తాపత్రిక ఇటుల వ్రాసెను. "ఈ సభ, దుర్భిప్రాయముల నేకముల వెల్లడించి, వ్యాపార సంబంధముగ ననూయను కనుబడిచెను. ఆసియా వాసులను వంపించివేయుటకై ధనమునధికముగ వెచ్చించవలెనట. ఇదంతయు, యూపియను విదేశీయులకు లాభము గలిగించుటకే! దేశములో నిదివరకే వాన మేర్పరచికొని యున్న ఆసియావాసుని నిర్బంధించుటచే దక్షిణాఫ్రికాకెట్టి లాభముగలగును? దక్షిణాఫ్రికాదేశపు కవాటమును మూసివేయవలయు నని స్పష్టమగు చెలిపిన విషయమును గ్రహింపవచ్చుచు గాని కాంగ్రెసువారు సూదించినట్లు నిశ్చంధ శాసనముల గావించుట ఎంత మాత్రము న్యాయ సమ్యతము గాదు."

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

గోవింద రాజులు వెంకట కృష్ణారావుగారు కృష్ణాపత్రిక కిటుల వ్రాసిరి: "కళాశాల యొక్క నవమ వార్షికోత్సవపు ఆహ్వాన ఫత్రిక ఆంగ్లభాషలో అచ్చుత్రింపబడుట కడుంగు శోచనీయము. ముఖ్యభాష ప్రామాణ్యతన కళాశాలాధికారు లొక ను గమనింపకుండుట విచిత్రకరము. కళాశాలయందు విద్యార్థులు ముఖ్యభాషయందు శోధనమొనర్చుచు, కళాశాల వార్షికోత్సవ సమయములందు ఆంగ్లభాషను వాడుట యెంత సమంజసముగ నున్నదో కళాశాలాధికారు తిరుక యొచ్చినదన గాక! ఆంగ్ల విద్యార్థులకుండు శ్యాపించిన ముఖ్యభాషని

రసయే సామాన్యజను యందు శ్యాపించుచున్నది. ఇట్టి అస్వాభావికమగు స్థితినుండి దప్పించు కొనవలసినదని నావించిన నిశ్చయక తీరిగదు. కాని, 'కొందన ఆర్థిక రుణగలకు. వారికి ఆంగ్లభాషలో ఆహ్వానపత్రికలు వంతుట అవసరము. అందుచే ఆంగ్లభాషలో ఆహ్వానపత్రికల నచ్చుత్రింపిలి వని కళాశాలాధికారులు చెప్పవచ్చును. అట్టివారికి ఆంగ్లభాషలో ఆహ్వాన పత్రికలు వంతుటనడ! కాని ఆంధ్రుల కాంగ్లభాషలో ఆహ్వానపత్రికలు వంతుట యుక్తమా?"

వృత్తాంతములు

ఉమ్మడి కళాశాల:— బర్మాకువద్దకు తిమ్మి కళాశాల ప్రతినిధులు 8 లక్షల రూపాయలను కనూబుదేయ గలిగిరి. విరాళములన్నివ వారిలోచాలుంది మనమృతీయుడు.

పాట్నా ప్రాశస్త్య:— రోగారికి బడులుగ లిమోనా ర్థు ఆదమ్మగారిని పాట్నా ప్రాశస్త్య జడ్జిగ నియమించిరి. శ్రీ రాజ చక్రవర్తిగా రీయేర్పాటు కంగీకరించిరి.

బరోడా మహారాజుగారు:— బరోడా మహారాజుగారు, ఆక్టోబరు 9-వ తేది మార్చేల్సు పట్టణముచేరి ప్యారిసు నగరమునకు వెళ్లుచున్నారు.

శ్రీవిజ్ఞానప్రచారిణిసంఘము:— ఈ నెల 18 వ తేదిని అనగా నిధాన్తి నాడు సంవత్సర వైశాఖ శుద్ధచతుర్దశి జనావారములోజన రాజమహేంద్రవరమున, తగినేర జేయవలంపున స్థాపించబడినది.

దక్కాలో నగ్నిప్రమాదము:— దక్కాలోని రెహ ప్పీకుం వెనివారి గిడ్డంగిలో 6 వ తేదిని అగ్నిప్రమాదము కలిం 1½ లక్షల రూపాయలవరకును నష్టము కలిగినది. అందలి సరకు ఇకొన్యూరెక్సు చేసిరి. కంపెనీవారు నారవర్తకులు.

వీరలకు అన్నదానము:— వివాద గ్రామముదలి బోర్డు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు వి.కృష్ణస్వామి శెట్టిగారు వారియన్నిగారి సాంకల్పనికతిథిసందర్భమున 8-10-18 తేదిని సుమారు ముప్పదియం నితపేరకు మృష్టాన్నభోజనం దిడి, సంకృప్తులుగ జేసిరి.

ఆర్యవైశ్యసేవ, గుంటూరు:— ఈ నెల 6 వ తేదిని బట్టల బజారున మిట్టవొడ్డి రాజావరసింగరావుగారు బాలభట్టాద్యయమును గురించి యభిప్రాయించిరి. ఆంధ్రరము చంద్రగుప్త ఆర్యవైశ్యసేవ యనుపేర నొక బాలభట్టసేవ స్థాపించబడెను. అప్పుడే ఆర్యవైశ్యు లందఱును 100-0-0 రూపాయలు చందాబడినీ హిందీభాషను అచ్చునేనీ రైతుల కందజకు వందిపెట్టుటకు నిశ్చయించిరి. ఆ సమయమున కనకప్పి రావు స్వామిగుప్తగారు, 5000 ప్రతులకు డబ్బు లేకయే అచ్చు ఒత్తియటకు వాగ్దాముచేసి ప్రియముయ బాలభట్టాద్యయ సంబంధమైన వని ఉత్తముగ జేసియచ్చెనమరు వాగ్దాము చేసిరి.

రంగూను పార్శ్వరత్నము మూర్ఖి యను సతకు మోటారుబండిని చాల వేగముగ నడపించుటవలన సబ్ అసిస్టెంటు దొరసానికి గట్టి చెప్పుకొనితెను. కేసు విచారణకు రాగా న్యాయాధికారి రూ. 800 ల జరిమానాయును, 45 దినముల కఠికక్షయము 45 దినముల సామాన్య కక్షయము విధించెను. అందువైతడు ఫీపు కోర్టుకు పోవలెనట. కోర్టువాడు మాడు మా నములును పా మూ న్య కిక్ష గ మార్చి జరిమానా నట్లనేయించిరి. ఉద్దేశ పూర్వకముగా నెట్టి యక చారమును చేయలేను. కావున జరిమానాయును రై నమ్మను రద్దుచేయుటయును చాలానకు సరకు తెప్పి నెంట్లు గవర్నరుగారికి విజ్ఞాన బంతుకొనెను. ఫీపుకోర్టు తీర్మానంకరము తొను కోర్టువారి యాధీనములో నుండగోరెను గాని రైప్పి నెంట్లు గవర్నరుగారిచేయూ తీర్పు చెప్పవరకు తెలుసు నుండునదన రములేదని కోర్టు వార ని ర ని అ త డం దు లో తెలియబరచెను. అతడింకను నలుగురుతో తిరుగుచున్నాడు కాని ఎక్కడు కారాగృహ కిక్ష యారంభమగునోయని చాల భయపడు చున్నాడు. రంగూను పురవాసు లనేకమడి నేర మంత బాధ కలిగింకలేదు గావున కారాగృహవాస కిక్ష అవసరమని తెలుపుచు రైప్పి నెంట్లు గవర్నరుగారి కోర్ విజ్ఞాన సంచిరి.

విశేష తంత్రీ వార్తలు

[వైటరు - ఏజన్సీ]

ఇంగ్లాండు

సంస్కరణ సంఘపు విచారణ.

నర్మల్లియము ద్యూట్ గారి సాక్ష్యము.

లండను, అక్టోబరు 9:—కేసు సంస్కరణ సంఘము వారి యెదుట నర్మల్లియము ద్యూట్ గారు సాక్ష్యముచిరి. సంస్కరణము లెట్లు కనిపియునో చూచువరకును ఆఫీసును పది సంవత్సరముల పంతులైన నై నడు ఇండియా ఆఫీసుకు తీసివేయబడినది. అందు మాన్యురేమియు చేయని వర్గములేదు. కాని మరొకరినైన భారతీయులకు సభ్యులుగా నియమింపబడుదును. భరత్ కర్మ ప్రభుత్వమునుండియు ఇండియా ఆఫీసుకుండియును ఉద్యోగుల నిక్కడనుండి అక్కడకు, అక్కడ నుండి యిక్కడకును మాన్యురేమి చారక్రియకరము చేపట్టిన కాన్సిలు అధికారమును కృత్రిమముగా కల్పరలేదు.

నర్మల్లియము బ్రతుకయేముగారు.

ద్యుంధ్యు పరిపాలనా విధానమును నర్మల్లియము బ్రతుకయేముగారు కంగీకరించిరి. ప్రస్తుతము భారత ప్రభుత్వమునందు ప్రజాస్వామ్యమును నెలకొల్పుకావలెను. అట్లుచేయుటవారి కేతవ్యము నెప్పుడులేదు. భారతదేశ స్వరూపభావము గల వారు చాలవలె ఇండియా కాన్సిలును సభ్యులుగా సంకల్పయ్యును. ఇండియా కాన్సిలు యొక్క భార్యభారమును కష్టించుట వలన నది బాగుపడవలదు.

కేపు తిరిగి విచారణ జరగగలదు.

ద్యుంధ్యు పరిపాలనా విధానము.

ద్యుంధ్యు పరిపాలనా విధానమును గురించి బ్రెస్ఫోర్త్ ప్రధాన వ్యాపకమువారిని ఆలస్యముచేయుట మంచిది కాదుగాన సంస్కరణ సంఘము వారికి ఆచరణ యోగ్యము తోచిన యెడల ద్యుంధ్యు పరిపాలనా వ్యవస్థ కంగీకరించుదుమని తెలుపుచున్నది. భారత ప్రభుత్వమునందు ప్రజాస్వామ్య కాఖ్యలందుట బ్రెస్ఫోర్త్ కిష్టములేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందును భరత్ ప్రభుత్వమునందును రెంటియందును ప్రజాస్వామ్య కాఖ్యలందుకాదదు. బిల్లులలోనుండి సంగ్రహించుట తక్కువ యెచ్చెదలేమోయని మొదట తేనిపోని భయమువడి చివరకు వచ్చినపుడు బిల్లులలోనుండి సంగ్రహించి దానికంటె యెక్కువ సంస్కరణములు కావలయునని భారతీయులు కోరకూడదు. ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనమును బిల్లు పరిపూర్ణముగా సాధక పరచుచున్నది.

మదరాసు బ్రెస్ఫోర్త్.

లండను, అక్టోబరు 9:—బిల్లింగ్స్ నలుగురు సభ్యులే నమానేతరుమన్నను ఇప్పుడు సాక్షులతి త్వరిత గతిన పరిశీలించబడుచున్నది. పది కోట్లలలో విచారణమును పూర్తి కావచ్చును. నివేదికలో చాల భాగము తయారైనది. ఆయనను మంత్రివర్గమువారు చేయవలయు పని చాల కలదు. అది కాక ఎనిమిది గంటల పని మొదలుగాగల పారిశ్రామిక సమస్యల చాల వివాదాస్పదములుగనుండుటే పారిశ్రామిక కాననుల నిమిత్తము చాలకాలమును వినియోగింపవలసి కచ్చును.

ఇంగ్లాండు సమస్య.

ఇంగ్లాండునకు స్యురెహిలన మొనకుట కోక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడును. మంత్రివర్గమువారు వలసదేశము స్యురెహిలనమును ప్రవేశపెట్టునట్లున్నది. వివిధమండలములు తమ యిష్టానుసారముగా సుండెచ్చును. అట్లు రుకత వాటికి స్యురెహిలన ఇష్టములేకన్న బలవంతము లేదు. వివిధ మండలములందున్న యూనియన్లులకెట్టి హక్కులు గలగనంద ఏర్పాటులు చేయబడినవి. యధాభావలన్నియు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము ప్రయోగగనుండును. నర్మల్లియ ఫెయిసరులు ప్రజాభివృద్ధి (రికర్డింగ్) కొనగినగాని కలకుపడె దమమున్నది. నర్మల్లియ కార్యముగారు దొంగిలించికి బోయిరి. కాని ఇంతమాత్రమున నరదేశము కారము పట్టకలసినదనియే చెప్పవని యూహించుటకు వీలులేదు. ఈ బిల్లును తయారుచేయుటకు చాలకాలము బట్టును. పార్లమెంటుకుమిటి విచారణార్హ మంతటదదు. అందుచేత హిందూదేశ సంస్కరణముల పట్టునై జరుగుచున్న చాల మందము సుండకలేరు. ఇంగ్లాండును గ్రేటు బ్రిటనునుండి నిడవరకునైనదని నేమనవియును కోరరు. అట్టి దావ్యోక మైనను ఎవరికిరక్క ప్రకరణముగనుండదు. ప్రజలకు దానియందంత అభిలాష లేదు. ఇందువలన ఎన్ని సంవత్సరములనుండి

యూ గలగుచున్న వాదప్రతివాదము లికమిదగునాడ గల గురుండనేరవు. ఆసమస్య నింతటితోవిడువ వలయునని ఆంధ్రానకుకొనుచున్నారు. తేను చాలవికేమిటి వృద్ధి నొందుట వలన భావ్యాద్యక్షము చాలనము మైనది. అందుచేత నికమందు తే ఆఫీస్ కిలినిగూర్చి అంతగా హెచ్చు చర్యయందెదు. ఇక ముందు బిల్లు భావోత్తర చర్యయే హెచ్చుగనుండును.

గనులను జాతీయముచేయుట.

లండను, అక్టోబరు 10:—గనులను జాతీయము చేయు గోరుటకు లాయరు జార్జి గారిని సందర్శించ నేగిన ప్రేమ యూనియనుల ప్రతినిధులకు చెప్పిన యంత్రువు లన్నియు పార్లమెంటు ప్రజాప్రతినిధులనధిలో తెలియబరచిన విధానము ననుసరించి యున్నవి. అతడిట్లు చెప్పెను. అట్టివర్గము నవలంబించవలయునని ప్రజలు కోరెదరేని అట్లు కాన నానుసరణముగా తేనికొనుటకు వారి కన్ని అవకాశములు నున్నవి. గనులను ప్రభుత్వము చేయుటవలన ఖచ్చితము. లాభము హెచ్చును, గనుకనట్లు చేయకూడదని ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగా తీర్మానించు కొనిరి. రాజులిట్టిగనుల వన్నిటిని కొనుట, ఎవరెంత నేల బాగునైన వలయునదియు నిర్ణయించి గనిపనివారల జీవకస్థితిని బాగుపరచి, అతని ఆకో గావ్యంబులందును, గనుల సంరక్షణయందును, కృతహరనిర్ణయమందును పనివాని కధికారమునుగట్టు చేయుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించెదరు.

బ్లా ఆర్టు బిల్లునుగూడ ప్రతినిధి వర్గమున కధ్యక్షత వహించిరి. గనిపనివారల కార్యర్యాసాక వర్గము వారందఱు అచటి కేగిరి. వారు మైట్రిబుకర్మాను కిలోధార్మి మొదలగు వారుగూడ బోయిరి. ప్రధానమంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరమున కందఱులగూడ సు తృప్తికొనిరి. ఆసంగతి వారిత్రవ్యాఖ్యలకు వలన కల్పియ్యెను. గనులను జాతీయము చేయవలసినదని చాల విశేషముగా నాందోళన చేయుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

లాన్సు బి మిట్టి గారు

లండను, అక్టోబరు 10:—లాన్సు బి మిట్టి గారు మికి రాజీనామా నిమిచ్చుచున్నారు. వారిస్థాన లాన్సు బి మిట్టి గారు ప్రధాన నావికాధికారిగ నియమింపబడెదచ్చును.

చక్రవర్తిగారి యంగీకారము

లండను, అక్టోబరు 10:—చక్రవర్తిగారు సంధివరకుల కంగీకరించిరి.

నూదాను ఋణము

లండను, అక్టోబరు 10:—“లై ట్టు” క్రికెట్టు తెలియకచ్చెను. నూదాను గతర్న మెంటువారి కోటకు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇంగ్లాండువారు ఇంకలోనే రిస్ లకుల సావరనుల ఋణమునకు బాండుల నమ్మెదరు. వడినాటికి రిస్ వడికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు పూచీపడెదరు. ఋణము భూములకు నీటివసరుల నేర్పరచుమిత్తవని తెలియుచున్నది.

కేంబ్రిడ్జి ఛాన్సలరు

లండను, అక్టోబరు 10:—బ్యాంకుగారు కేంబ్రిడ్జి యూనివర్సిటీ ఛాన్సలరుగ నెక్కొనబడిరి. ఎవరు నెదిరించలేదు.

బ్రిటిషు వర్తక వ్యాపారము.

నర్మల్లియము ద్యూట్ గారి సాక్ష్యము. లండను, అక్టోబరు 10:—ప్రేమబోర్డు అధ్యక్షులు నర్మల్లియము ద్యూట్ గారు లండను సగములో బ్రిటిషు వర్తక వ్యాపార భావిదేశముగూర్చి యువస్వనియము జర్మనీ, జపాను, ఆమెరికాల పోటీలవరకును నష్టమునచ్చునని తెల్పుచుంది. బ్రిటిషు వర్తకులు భూవశుచుండుటనుగూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి. బాగ్రత్త పరిశీలించి చూడగా జర్మనీదేశము వరుల పారిశ్రామికాభివృద్ధికి వచ్చి బ్రిటనులో పోటీకి నిలవగలగుస్థితి చాల కాలమువరకును రాజులదని స్పష్టముగా బోధపడును. దానికి యుదుక పదార్థములు తక్కువ. జర్మను కార్మికులు నిస్సహాయము నగుండి యున్నారని. తన చేయుట నాపిరి. తాత్కాలిక సంధిపాటునుండి చాలతక్కువగా జర్మను ఆట వస్తువులు గొన్ని దిగుమతి చేయబడినవి. జర్మను తనివారి అక్కడినావు నిమిత్తము ప్రేమబోర్డువారు పూటిని దిగుమతి చేసిరి. అందుచేత జర్మనీ పోటీ కరకు నియంతయు భూవశ నవసరములేదు. జపాను తనివారలు బ్రిటిషు తనివారంత

సామర్థ్యము గలవారుకారు. కనుక నా విషయమందంతగా భయపడ నవసరములేదు. ఇంక ఆమెరికాలో ననేక ఆంతరంగిక కలహములున్నవి. అది యందులకెట్లు వర్తక వ్యాపారమున కంత అవకాశ మైనది కాదు. మరక ధరల ఇబ్బంది యొకటి ఆమెరికా వర్తకాభివృద్ధికి చాల కష్టముగా నుండగలదు. ఆమెరికా బ్రిటిషు వర్తకులను వీరింకజాలదని నాకు మంచి నమ్మకము కలదు. ఇచటి కార్మికులు ఉన్నత జీవితాదర్శమునై ప్రయత్నించుచుండుట నాకు చాల సంతోషకరము. దానితోపాటు ఎక్కువ వస్తువులను తయారుచేయుటకు గూడ ప్రయత్నముల నాగ్నింప కలయును. కాని భరతీయి నే యుండవలయునను యుద్దేశ్యముతో ఎక్కువ వస్తువులను తయారు చేయకుండువారు తేకోమారులగు పరిగణించవలయును.

యవ్యా

రుస్సా స్థితిగతులు.

లండను, అక్టోబరు 10:—రుస్సాదేశ స్థితిగతులు సానాటికి విషమించుచున్నది. ఇంతవరకు బహిరంగముగా తెలిసిన తేవనగా బాల్టిక్కు రాష్ట్రములకును, వర్మోమోత్తర రుస్సా ప్రభుత్వమునకు ఇంతర కేర్పడిన సభ్యులును చెడిపోయినది. డెనికన్ కోల్పాట నేనాకల యవ్యాంబలి నైకము జేతుకాదు చున్నయన నీ బాల్టిక్కు రాష్ట్రములకు వస్తూ కంత్రియ నొన గ నివ్వవడలేదు. అందుచేత సభ్యులు చెడిపోయి దు తెలియుచున్నది. అందుచేత నీ బాల్టిక్కు రాష్ట్రములు బోలెనెక్కువలో నుత్తర ప్రభుత్వముల వశపుచున్నవనికూ తెలిసినది. జర్మనీ వైఖరయే దీనికెట్టి కిని యుభ్యుకారణము. వాండ్లను కోల్పాట గారి తామే విధిమన ను నుక్కిసొంతలేదని వారుచెప్పెదరు. అయిననకు లక్షావది వేలమంది నైకులతో వచ్చు నట్లనే యుద్ధము. పూర్వ రుస్సా ప్రభుత్వముతో లనేకమందితో సభ్యులు సేయుచున్నాడను మాటకు సంబంధము లేదు. వారు బాల్టిక్కు రాష్ట్రముల సామ్రాజ్యమున కంగీకరింపరు. బోలెనెక్కువల తొలగ గొట్టుచున్నామను నేమయన పూర్వము లయివు అధికారములు, స్వస్వములు, ఆస్తులు మొదలగువాటినిన్నిటిని మరల సంపాదించ వలయునని చూచుచున్నాడు. డెన్మె నీకాని యాక్విర దర్శనను కోక జర్మను నైకోవ్యాగి అధికారిగ నియమింపబడుట నీమయములో యుభ్యులుగ గనునింతరియున్నది.

బ్రిటనునకు హెచ్చరిక.

ఇందువలన గలగు ఫలితములు చాల అసాధారణములుగా నుండగలవని తెలుపుచున్నా ఇట్లు వ్రాసుచున్నది. బోలె విషమ నశించు ననుమాట నిశ్చయమేయయ్యె దాని యంతరమేమి వచ్చునను సంగతి సంకేతమున్నదగు నున్నది. రుస్సా దేశము జర్మనీ యాదర్శముల బెట్టుకొననా? మిత్రమండలి యాదర్శముల బెట్టుకొననా? రుస్సాదేశము విశ్రాంతముగా నుండకున్న తూర్పు దేశముల స్థితి చాలవరకు చెడిపోవునని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గుర్తింపవలయును. అంతియగాక కుర్గిలోని స్థితి చాల విషమముగనున్నది. రుస్సా కుర్గి దేశముల హిందూదేశ వర్షపు కవాటమునకు యజమానులుగ నున్నార. అందుచేత నచటి స్థితి వైమమ్యుత హెచ్చుచుండుటను గ్రేటు బ్రిటను జూచుచు నుండుండరాదు.

వాండ్లను గోల్పాట పురోగమనము.

లండను, అక్టోబరు 10:—వైటరుగారికిట్లు తెలియుచున్నది. రిగారంగము సందలి గోల్పాట గారి నైస్యములు ముందున కరిగినట్లు స్పష్టముగా నేవారయై రాలేదు. కాని బ్రిటిషు నైస్యములకును జర్మను రుస్సానైస్యములకును చిన్న చిన్న యుద్ధములు జరుగుచున్నట్లు చూతము. తెలియకచ్చెను లాటిస్వా యార్దమున బోలెనెక్కువ రంగమున కేకలయిననని యు నచటి వైటరువ్యక్తు నేవతో గలి యవల యు నని యు జర్మను అ ద్దేశం చు చున్నట్లు నూచ నలు కనించుచున్నది. తెలిషు ఎస్టోనియనులు నిశ్చయమై క్రతువుల నెదిరించెదరు. అయినను మంచి బాగుగ తయారు చేయబడియున్న కోల్పాట కార్యములగారి నైస్యములను వాటికంటె సంఖ్యయందును, నుశితమునందును ఎంతయో వెనుకబడియున్న తెలిషు నైస్యము తెదిరింప జాలవని ఎస్టోనియ నేనాని వెయదాల్పెరుగారు చెప్పుచున్నారు. అందుచేత నే ఎస్టోనియను నైస్యములు తెలిషు నైస్యములకు నహాయ మునరించుటావ్యక్తమని యెరుగుచున్నెను.

గోల్కొండ జైల్లులో గాజీల చేసిన పనులను బట్టి జర్మన్ సామ్రాజ్యవాదులకు మరల తూర్పుదేశాలపై దాడి చేయటం కారణించినది తెలుసు బడినది. జర్మన్ సైన్యముల ద్వారా ఆఫ్ఘానిస్తాన్ వాదించి తద్వారా ఆఫ్ఘానిస్తాన్ కు కలిసి స్వాధీనము గావించుకొని తుదకు ఆఫ్ఘానిస్తాన్ కు కర్త గ్రహింపవలయునని దీనిని చూచుచు జర్మన్ సామ్రాజ్యవాదులు పన్నునున్నదని ఆగ్రహించి ఇటీవలి ఆగ్రహ నిరసనలు వారుగ బలపరచుచున్నది. ఇవలకు సేనాని మిల్లరు గారు, ఉత్తర ఆఫ్ఘానిస్తాన్ పై సైన్యములను బ్రిటిష్ ప్రాన్సి పోర్టునకు పై ఆఫ్ఘానిస్తాన్ విడదలచు కనకాక్షి గారిగా తాము ప్రయత్నము చేయుచున్నది.

రాజకీయోద్దేశములు కొన్నిటియన కొంతమంది బ్రిటిష్ వారు రుష్యాను గుండ్రగా అందుపై సేమైత తప్పు అభిప్రాయములు గలవలయునని యద్వైతముతో నందలము బయలుపరచుచున్నది. జనరలు రాల్ఫ్స్ గారు 11 వ తేదీన బయలుపరచినది. స్వల్పకాలములోనే బ్రిటిష్ వారు ముర్తూ మున్ను నగరమును జేదచెనరు.

మిత్రమండలి వారు జర్మనీకి నోటుపంపుట
బాల్టికు, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్ రాష్ట్రముల కేసిన తరాను ప్రతినిధులు గోల్కొండ వారు మరల గృహశాస్త్రములు కారణించినది ఉన్నది ఇదే కారణం తెలియబడినది. సందేహ వారి యుద్ధపులులకు సేనాని మిల్లరుగారి సేనాని బలవంత ప్రయత్నములచేత పట్టు చేయబడవలసి వచ్చినది ఉన్నది సభవారు జర్మనీకి తెలియబడినది. ఇంతియగాక మిత్రమండలి వారి యాజ్ఞ లాచరింపవలయునని చేయుటకు బాల్టికు రాష్ట్రములకు అంతర్విక్రయించి తగ్గ మొకటి పోవును.

సంధిచర్చ
హెల్సింగ్ బోర్న్ సంగీతములను బట్టి తెలియ బరచుచున్నది. - గోల్కొండ వారు బాల్టికు రాష్ట్రములతో సంధియేర్పాటుల నిమిత్తము చర్చగావించుటకు ట్రిప్లిరీక గారంగీకరించెను. చర్చ 12 వ తేదీన ప్రారంభమగును.

బోల్షెవిక్కుల నోడించుట
హెల్సింగ్ బోర్న్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్ సైన్య ప్రకటన: బోల్షెవిక్కుల ప్రాంతమున మేమును బోల్షెవిక్కుల సైన్యముల యాత్రాపాతిమి. 500 ప్రైవేటుల గూడ పట్టుకొంటిమి.

బాల్టికు రాష్ట్రములు.
బోల్షెవిక్కులు రోడ్లను సతీయట
ప్రాంతము ఆస్ట్రో-హంగేరియన్ సైన్యముల కిందిన ప్రమాదము వచ్చెను: - బోల్షెవిక్కుల సైన్యములకు నుండిన దెబ్బది ముగ్గురు ప్రాంతముల కిడుక వారిని మాస్కో నగరమునందును, కాక్సెట్టాను పట్టణమునందును ఉండినది. వారిలో నందరి జనరలు, పండితులు, శ్రీమంతులు. ఆమెర వ్యవస్థాపకులలో ఒకరినొకరి, ఆంధ్రోగ్రాఫ్ గాల్లకూడ నుండినది. చివరవారిద్దరు రాజకుటుంబములవారు. ఆమెరవ్యవస్థాపకులకు జనరలు దాగ్రిను గాలో సంబంధ ముండెను.

వాన్ డెన్ గోల్కొండ సంగీతము.
లండన్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - మిట్రావర్జునులో చికాగో ప్రెసిడెంట్ కు విలేజును వాన్ డెన్ గోల్కొండ గాలో సంభాషించగ నిట్లుచెప్పిరి. నన్ను సేనానికర్తయును కృతించి తెల్లిన రమ్యుర ఉత్తరవైది. సైనికులు జర్మనీకి తెల్లినయెడల పనిపాటుగాని తిండిగాని లేదు. అట్టివారివరకు ఆమెరకా తేతము వెళ్ళుచుంటి. ఇప్పుడిది సాధ్యముకాదు. కావున వారు బాల్టికు రాష్ట్రములకు వచ్చిరి. వారక్కడ నుందురు.

తెల్లందుతో యుద్ధము.
బెర్లిన్, నుండి ప్రెస్బుర్గ్ కు క్రిందివార్త వచ్చెను: - (ప్రెస్బుర్గ్ నుండి) అను సామంతముగల కర్మలు తెల్లందు గారు బాల్టికు రాష్ట్రమునందలి రుష్యాసైన్యము సేనకు వాయవ్య లగనన్నార. వారికి క్రొత్త సేనలు, మద్దతుగ వచ్చినది. వారు తెల్లందుగర్మ మెంటువారిమీద యుద్ధము ప్రకటించిరి. తెల్లందుగర్మ మెంటువారు బోల్షెవిక్కులతో సంధిచేసినదలచి నందునకు యుద్ధము ప్రకటించితిమని వారు కారణము చెప్పుచున్నారు.

రీగావర్జునునుండి డెయిలీ ప్రాంతముల పత్రికలు క్రింది వార్త వచ్చెను: - రీగావర్జునున కతరల 10 మైళ్ళుగల మునుదు 20 వేల మంది జర్మన్ సైన్యము తెల్లందువారితో యుద్ధము చేయుచున్నారు.

తెల్లందువారి ప్రార్థన.
హెల్సింగ్ బోర్న్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - బోల్షెవిక్కులతో తెల్లందు సైనికులు సోదాదకుండు ముగ్గురులలోని జర్మన్ సైనికులు నిర్బంధపరచిరి. తెల్లందు సైనికు లిటీవల బోల్షెవిక్కులతో యుద్ధముచేసి చాల ప్రజ్ఞాను సామ్రాజ్యవాదులగా వెనుకకుండిరి వేదిన తెల్లందు సైన్యములమీద జర్మన్లు యుద్ధము ప్రారంభించిరి. దీనిని తెల్లందు ప్రభుత్వమువారు సంధిసభవారికి తెలియజేసిరి. సంధిసభకు జర్మన్ వారు మన్నించునట్లు చేయుమని తెల్లందువారు కోరుచున్నారు. జర్మన్లు సంధిసభకు సమ్మతించినారు. జర్మన్లు సమర్థములు కొందరును కలిసి పనిచేయుచున్నారు. వారు తెల్లందు రాష్ట్రపు స్వతంత్ర స్థితికి భంగము కలిగించ జూచుటయే గాక లోకశాంతిని నిర్మూలము జేయుటకు దలచుచున్నారు. కంతములో ప్రాంతమునందలి తెల్లందు ప్రజలు తమ రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును గాపాడుకొనక మానురు.

బల్గేరియా సంధిసభకు
హెల్సింగ్ బోర్న్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - సంధిసభకులపై రేపు యుద్ధప్రాయములను 24 వ తేదీలోగా బల్గేరియా తెలుపవచ్చునని కాలవలెమితి హెచ్చరించబడినది.

బెల్జియమ్ కు.
హెల్సింగ్ బోర్న్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - బెల్జియమ్ కులకు తీవ్రముగ నున్నది. కార్మికులు వెల్జియంకి పని లేక నున్నారు. నీటిపనులందు, విద్యుత్తు కి పనులందు సైనికులు పనిచేయుచున్నారు. కృతాంతములందు, ఆసుర్రులందు నున్నాడ వాచే తగిన సహాయ మొందించుచున్నాడు. విప్లవోద్ధమ సంబంధములకు పాటును పొందు 4000 మంది కార్మికులు నేడు రోగి.

ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి తీర్మానము.
వాష్టింగ్టన్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - ప్రెసిడెంటు ధల్గుగారి తీర్మానము నున్నది. కాని ఆ తీర్మానము మంచముమీద నుండి లేవలేదు న్నాడు.

రుమేనియా మాంగరీలు.
హెల్సింగ్ బోర్న్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - రుమేనియావారు కోత వస్తువుల నన్నిటిని పరిశోధించి వారిలా వ్రాయు నిమిత్తము ఉన్నత సభవారు బుడాపెస్టున కొక అంతర్విక్రయ సంఘము నందిరి. దానియందు రుమేనియా ప్రతినిధి యొకడు న్నాడు.

డెనికన్ సేనాని పురోగమనము.
లండన్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - కుప్పిన్ గోసేపు ప్రకటనలో జనరలు డెనికన్ గారిని ముందరవేరుచున్నారు. ఇప్పుడు మాస్కో నగరమునకు 220 మైళ్ళ దూరములో నున్నారు. ఈరంగమున కనేక బోల్షెవిక్కుల సైన్యము లుండునని. తూర్పు రుష్యా రంగమునందలి జోల్షెవిక్కులు నెరక కరుగుచున్నారు. రుష్యాలోనినీటి వేసవికంటే బోల్షెవిక్కులకు చాల అనుకూలముగ నున్నది. స్వచ్ఛంద సైన్యములకు వాటి కిచ్చివచ్చి బాండుచున్నది. అది బోల్షెవిక్కులకు చాల ప్రమాదకరముగ మాటిపోవుచున్నది. దక్షిణమును, తూర్పును గూడ పోరాడుటకు వారికి బలములు చాల గుప్పించి. కోల్పాకుగారు మాస్కో నగరమునకు వచ్చు ప్రకటనలు చేరలేదు. చాల దూరము నున్నారు. ఈయన పర్యవేక్షకులకు తూర్పుగా నున్న భాగమును విడిచి బాల్టికు రాష్ట్రములతో సంధి నొసరించుకొందురే దక్షిణరంగములో బోల్షెవిక్కుల సైన్యములు చాలవరకు బలపడగలవు.

ఫ్రాన్సుకు.
లండన్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - ఫ్రాన్సుకు చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది తెలియుచున్నది. డి అన్నంజియోగారి సైన్యము లచటినుండి కడలు కంగీకరింపబడునని. సైనికవాది కాధికారులు వారిని బలవంతముచేయ నిరాకరించెను. అందువలన ఇటలీలో చాల విషమకరమగు అంతర్యమము సంభవించునని తెలుపబడుచున్నది. సైనికవాది కాధికారులు తమ సైనిక సూర్యులైన తమ రాజ్యమును విడచివెట్టెదనని ఇటలీ రాజకుమారునిగూడ తెలియుచున్నది.

హాల్లండు బెల్జియముల ఒకంబడిక రద్దగుట.
అమస్టర్డమ్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - 1902 వ సంవత్సరములో గావించుకొనిన (మగర్ కన్వెన్షన్) ఒకంబడికను వెంటనే రద్ద చేసికొనుటకు హాల్లండు బెల్జియముల సమ్మతించినది.

న్యూయార్కు కార్మికుల అల్లరి.
న్యూయార్కు, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - లాంగ్ మోన్ పనివారు సమ్మెకట్టుటవలన చేపు పని యంతయు సాగిపోయినది. ఎన్ని వేలమన్నుల నిరకోటదలమిది కెక్కించవలసి యున్నది.

వైమానిక మార్గములు.
వాష్టింగ్టన్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - పశానూ, అలాస్కా, ఆసియాకు వైమానిక మార్గముల నెలకొల్పు నిమిత్తము మరి 16 వ తేదీన డిలీయరును సెనేటు మిలిటరీ కమిటీవారు కాంగ్రెసు జేసెను.

బెల్జియం డెన్ గారు రీగా నాక్రమించుకొనుట.
లండన్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - హెల్సింగ్ బోర్న్ సైన్యముండి డెయిలీ మెయిన్ కిట్టు 9 వ తేదీన కంటి వచ్చెను. బెల్జియం డెన్ గారు జర్మన్ రుష్యాకు సేనలు 9 వ తేదీనాటి యుద్ధము రీగా నాక్రమించుకొనినది. ఏయే సైనికులు యుద్ధములందు చున్నాకో ఎట్లాగిరించుచున్నాకో తెలియదు. వారి సంఖ్య నుమారు తనిసే అందునని తెలియుచున్నది.

జర్మన్లును రుష్యానును స్టాక్ నాక్రమించుకొనుట.
లండన్, ఆస్ట్రో-హంగేరియన్: - బ్రిటిష్ ఆధికారి ప్రకటన: - రీగా డెన్ గారు 80 కిలోమీటరుల రంగమున యుద్ధములందుండిన జర్మన్ రుష్యాకు సైన్యములు స్టాక్ నాక్రమించుకొనినది. జర్మన్ సామ్రాజ్యములకు విమానములకు ఉపయోగించబడినది. రీగా మీద బాల్టికు వేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. క్రొత్త తిరిమి చేయబడిరి. చాలవలయునొందిరి. జర్మన్ దళములు రెండు ముగ్గురులతో చెదర గొట్టుచునని. మరియొక సమాచారమును బట్టిమాడగా క్రొత్తముల రాత్రి చాల తరచుగ నెరించుచు కచ్చిట్లు తెలియుచున్నది. కాని వారు జయముండలేదు. రీగాలో ముట్టడి జరుగుచున్నట్లు భావించవలసినదని ప్రకటించబడినది. అచటి బ్రిటిష్ సేనాను యుద్ధనౌకలు యుద్ధమున కాయత్తమైవి.

లేఖకులకు
ఒక ఆంధ్ర యువకుడు డాక్టర్లు, నన్నయభట్టారకుడు (నితాపురము) నవోత్పలము (గిర్గాము) నెప్పల్లెపురక భండారము, వారిలకు (మంగళగిరి) మ. వి. కా. (ఈడుపుగల్లు) నరసాపురంతాలూకా కంట్రోలు (అచంట) బాలికా పాఠశాల వంచములు (అంగలూరు) ఆంధ్రమండలముల గ్రామోద్ధారముల మహాసభ (చేక) విద్యావిశోధనసభ (వెల్లూపురం) ఒకసంజమాన (ఈమరి) లక్ష్మీరామాయలరాజ్యము, భక్తసమరము, తెనాలి తాలూకా బోర్డు (వ్యావహారిక పాతి ఆస్థవైశ్యకులిక (వైశ్యకాళిమరి) బాబసా, కబుర్లు (నయాగర్) కరవెండలము, కత్తెవారి, అరటివారి (పాలమూరు) గ్రామోద్ధారముల వారిసమైక్య రద్దములపై వ్యాపకము (వెనమలూరు) లిక్కినోలు కాపురములు భారత సంక్షేమ (వికాస పట్టణము) - ఇవి స్థలములే ప్రకటించబడునని తెలియుచున్నది.

సంపాదకుడు.

ఫౌజుల్లీలు: - మెహపామియా, మెహియను గల సైన్యములకు వెళ్లదలచిన ఫౌజుల్లీ లిడివరకు ప్యాను పోర్టులను కోరుచు చేయు దరఖాస్తులతో తమ చిత్రపటములను పంపవలసియుండెను. లేదావారు ప్యానుపోర్టుల నిచ్చు అధికారి దగ్గరకు వెళ్లక పడవలసి యుండెను. ఇప్పుడట్టిది యక్కరలేదని గవర్నరు మెంటు వారు త్రవవు చేసిరి.

నర్థామను హాల్లండు: - నర్థామను హాల్లండు గారు డిసెంబరు ప్రారంభమునందు భరతసమైక్యమునకు వచ్చెదరు. అపుడు పరిశ్రామకామచాయలివారి సికార్డుల ననుసరించి పరిశ్రామికాభివృద్ధి చేయుట చేసి పరిశ్రమ వృద్ధిని ప్రారంభించెదరు.

స్థానికాది వార్తలు

వంజాబు సహాయ సభ, గుడివాడ:—అనివార్యము గు కారణములచేత సీసభ ఆగిపోయినది. ఎత్తుకు జరుగునది ముందు తెలుసుబడును. అని గుడివాడ రామచంద్రరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

టూపాల ప్రకటన:—మరివ నీకు పంపకలసిన బాబులను వక్రము జనరల్ పోస్టఫీసునందు 1919వ సంవత్సరం అక్టోబరు నెల 15 వ తేదీ సాయంకాలము ౫-5 నిమిషముల వరకు చేయవచ్చును. 18వ తేదీలోగానే బాబులు పంపకలసిన ప్రకటన యిందుములమున మార్చడమైనది.

ఖిలాఫత్ కమిటీ:—తురుష్క సామ్రాజ్య నిధి జన ప్రయత్నమున కలీఫ్ టర్కీకు గూర్చిన యగ్రప్రేక్ష్య కార్యమును ఆశీర్వాదములు గాను ఈనెల 17 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ థియేటరుగా గమ్యదర్శిమున మదరాసు ప్రావిన్సియల్ ఖిలాఫత్ కమిటీవారి యాజమాన్యమున మదరాసు మహమ్మదీయులు సమావేశమై పెద్దసభ గానించెదర.

ఆయుర్వేదీయ సార్వజనిక సభ:—రేవుమంగళవారము సాయంకాలము 5-30 గంటల సామ్రాజ్యవేట హిందూధర్మలాభివృద్ధి సమాఖ్య భవనమున, భవ్యంకరి జయంతిని పురస్కరించుకొని, కర్ణాటక మేరా కంట్రీ ఫేమా సెంట్రీ కంట్రీ ఎల్. ఎస్. కర్నాటక ఆయుర్వేదాభివృద్ధి గూర్చి యాచనసించెదరు. బాహ్యకండ్రివాగారు ఆగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదర.

విక్టోరియా ఘోషా ఆరువత్రి:—ఎస్. ఎస్. ఎస్. కృష్ణస్వామిగారు ఒకరోజు కార్యకర్తలను గూర్చుకు గాను రు 3000 ల విరాళ మొసగిరి. ఆరువత్రి నిబంధనల ప్రకారము అయ్యురగారు యాభై (౫౦) పరిపాలకుల యొద్దకు. ఈ సంవత్సర మొక్కోకి వసతిని సమకూర్చు నిమిత్తము తాదంటు దొరసానిగారు రు 100 ల విరాళ మొసగిరి. ఈ యాభై దొరలను వారికాదు. కాబట్టి ప్రజల సాహాయ్యము వీని యభ్యుదయమునకు సాధనము.

ఒక యువన్యాసము:—పల్లికిటి బోర్డువారి ప్రార్థన సమయించి వుమెన్స్ క్రిస్టియన్ కాలేజీ క్రిస్టియన్లు మిన్ మెట్ వాగర్ గారు ఈ నెల 17 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు వై. ఎమ్. సి. పి. సభామంటపములో శ్రీలక్ష్మి ప్రకాశకర్త తయారయి టుకుగూర్చి యాచనసించెదరు. మెట్ బాన్ బహదూర్ మార్తా అబ్దుల్ ముసేబ్ సాహెబ్ బహదూర్ గా ఆగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదర. టిక్కెట్లు మాంటుగోడ్డు మదరాసుబ్యాంకి బిల్డింగులో నుండు పల్లికిటి అఫీసర్ నెద్ద దొరకును.

వంజాబు రిలీఫ్ ఫండు:—ఈ నిధికి సహాయము గా రెండు వారికథాకాలక్షేమము చేయుటకో కృత్రిగాం నక పద్యాసనీయాయ రు 50 ల విరాళమును నిధికి తంపెనని తెలుపుట కంకాయ సంతసించుచున్నారు. ఈవేచేసిన సాయముగూర్చి కస్తూరి కంకాయగారు చాల దూరము ప్రశంసించిరి. నిన్న మోహన భాగీరథి నిధి సాహాయ్యక మొనర్చిన సంగీతకర్త కర్ణుల కర్తవ్యతాహ్లాదక మయ్యెను. పి. ఆర్. దొరసామయ్యగారు వాటి సంగీత మాధుర్యమును ప్రశంసించుచు కమిటీ పక్షమున ఆవేట కృత్య తాభినాదము లర్పించిరి.

టీబింగుగ్రాంట్లు:—ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల క్యాపిటెల్ వక్ర గ్రాంట్లకర్త రద్దుచేసే బడుటచే టిబింగుగ్రాంట్ క్రిందికారము హెచ్చించబడినది. ఇకపూడ ఆక్రమిస్తు టీబింగు సంచకర్తలను రు 48 ల చొప్పునను, లోయర్ ఎలిమెంటరీ ట్రెయిన్లు టీబింగు రు 76 ల చొప్పునను, హైయర్ ఎలిమెంటరీ ట్రెయిన్లు టీబింగు రు 92 ల చొప్పునను, నెలం డరీ ట్రెయిన్లు టీబింగు రు 168 ల చొప్పునను హెచ్చు గ్రాంట్ల స్వభావము ప్రభుత్వము వారాజ్ఞాపించిరి. ఈవిషయిలో సంచకర్తలలోనే యాయేర్పాటుములలోనికి వచ్చును ఈగ్రాంట్లను ఆన్వేషణ గాంటుదురు.

మద్రాసు కార్పొరేషన్:—అక్టోబరు 11 - వ తేదీతో అంతమైన వారములో సంవత్సరమునకు వెయ్యింటికి 42.1 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. గతవారము 81.8 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. ఈవారము మరణముల సంఖ్య అధిక మగుటకు కారణము గతవారము రిజిస్టర్ కాబడవలసిన మరణములు కొత్తయ్యినిపితర్ చట్టము అనుబంధంలో తేలికమందున యీవారమే రిజిస్టర్ చేయబడినది. ఈవారములో, మహిళలు 8 మందికి, శిశువులు 5 రు చనిపోయిరి. కలరా 2-కి తగిలినది. 1 రు చనిపోయిరి. ఇన్ఫ్యూమోజూలవ 20 మంది యొ ఇతర జ్వరముల వలన 37 రు చనిపోయిరి. గత సంవత్సర మివారములో సంవత్సరమున వెయ్యింటికి 170.8 మంది చొప్పున చనిపోయిరి.

వంజాబు బజారు:—సందన్ మిన్ గారి బంగారు తరికమును ద్వా నెలకంటే సభిముగనిచ్చి టంగుటూరి క్రకా తముగారు కొని దానిని వరల మినహాగారి కిచ్చివేయచునది. దానిని మినహాగారికిపంపగా, వారు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా త్రిప్పి పంపుచు దాని నెవరి కైన ఆమ్మి ఆధునమునాడే నిధికి యొసగవలెనని వ్రాసి. ఈవారము ముగిసిన ప్రకారముగా దానిని బంగారు నెలకు తీసికొను టకు ప్రార్థించబడెదరు. పరిశ్రమలో బంగారు కంటే నెక్కువ నెలకుల విమాయకులకు. ఏమిక్రయనకు దాని కెక్కువ నెలయిచ్చుట కంగీకరింతురే వారి కాపతక మియ్యబడును. వారును నిధి కెక్కువ సాయముచేసినవా రగుదురు. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన బాబులు మైలాపూరు జిల్లా 'వె కట' లాన్సె'నకు పంపవలెను. —పంజాబు బజారు కార్యదర్శి

శూళడివిజన్ కవులెలరు సిక్కు:—వైశాఖ ధృక్షణి ది ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారు శూళడివిజన్ 17-వ డివిజనుచే న్యూనిసిపల్ కవులెలరుగా నెన్నుకొనబడుట కభ్యర్థిగా సందెదరు.

కచ్చాలేశ్వరరేడివిజన్ కవులెలరు సిక్కు:—ఇండియన్ ప్రొఫెసర్ గా సంపాదకులు జి. పి. నటేశ్వరగారు మాకెట్టవ్రాయుచున్నారు. పూర్వము కచ్చాలేశ్వరరేడివిజన్ బడియెట్టటి 7-వ డివిజను వోయరులచే తిగి మదరాసు కార్పొరేషన్ కవులెలరు పదివి కెన్నుకొన బడుటకుగాను నేనభ్యర్థిగా నున్నాను. ఈడివిజనునకు నేను కడగిన 9 సంవత్సరములనుండి ప్రతిభిగా నున్నాను. ఇంచుమించు అన్నిసమావేశములకును హాజరయ్యితి వాడను. వెట్టు న్నెవల్ కమిటీలో ఓకేచేసినా. 7 సంవత్సరముగా స్టాండింగ్ కమిటీగానున్నాను. ఈ యిన్నిటిలో నేను చాల పని చేయుట మాత్రమే కాక ఈ డివిజనుయొక్క యోగక్షేమములను సమస్త విషయాల కనిపెట్టియుండెడివాడను. అంతేకాక నియోజక కర్మమున వెంపుచేయవలెనని పోరాడి సాధించిన వారిలో నే నొకడను. కొత్త చట్టము ప్రకార మెక్కువ ప్రయోజనకరముగా తనిచేయుట కవకాశము చాల గలదు. కనుక, నన్ను తిగి యెన్నుకొను నెవల నేనీ డివిజనునకును కరమునకును పూర్వము కన్న వెక్కుడుగ నేననేయగలనని తలచుచున్నాను.

శిక్షాప్రసారము:—కాకుత్స్థులు గూడ 1 1/2 లక్షల రూపాయలను శిక్షాధ్యయగ నియ్యకొనవలయు నని దొరతనము వారు త్రవవు చేసినట్లు తెలియుచున్నది. వారును గురజన వాలా ప్రజలవలెనే ఆమె త్రవవును తీసివేయవలయు నని విజ్ఞప్తి పంపుకొనిరి. గుజరనువాలా, వజీరాబాదు, నజీమాబాదు, నాఫీకాబాదు, పట్టణములలో అక్టోబరు 14 వ తేదీ మొదలు ఒకన వత్సరమువరకును శిక్షాప్రసారమును విధించినట్లు తెల్పి నెంబు గవర్నరుగా రుత్తవు చేసిరి.

మాంసకర్మము:—నీరు 12-వ తేదీని కాకిలో బయలు తేరి అమృతసమునకు వెళ్లిరి.

డక్కాలో మొహరము:—కాల్కత్తాలో జన మొహరము ఉత్సవము చాకబాదు సమీపమునందు జరుగుచుండెను. దీనిని జోడు డక్కా ఘోరమిలిటరీ పోలీసు తెలొలియనుకు సంబంధించిన నోకనిని కొట్టుకొనిరి. స్వప్రతి కెప్పిపోయెను. అతనిని వైద్యకాలకు తీసికొనిపోయిరి. ఆనరెలిజ కమిస్సంగు గారి యింటికి వెళ్లుచుండిన డక్కా పోలీసు కాని స్టేబిలు అనబడినది, ఒక పాడు కనిపెట్టెను తరువాత నట్లే కొట్టిరి.

వాతావరణ స్థితి

1919 సం. అక్టోబరునెల 18 వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా నామము	తేలిక గాలి	తేలిక గాలి	తేలిక గాలి	తేలిక గాలి	తేలిక గాలి
మార్గములు	(24 గంటలలో)	(24 గంటలలో)	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
కొంకణి	90.2	78.0	...	86.91	81.95
వికాపురము	85.4	76.2	0.88	26.54	26.90
కాకినాడ	84.4	77.2	0.23	26.62	26.08
చందూరు	86.8	75.2	1.40	81.91	27.60
తంటూరు	88.7	74.0	0.86	24.22	26.76
కెల్లూరు	89.0	76.8	0.08	15.81	14.95
చువనూరు	91.2	76.9	...	20.94	20.80
మైదరాబాదు	84.8	70.4	...	30.24	27.74
అనంతపురము	90.9	76.7	...	29.84	20.08
కర్నూలు	91.8	74.9	...	18.75	15.68
కర్నూలు	88.8	75.8	...	18.84	22.62
కడప	91.5	77.8	...	26.45	28.08
కెంగుళూరు	88.7	65.9	...	30.55	23.57
కెంగుళూరు	93.0	77.0	...	25.15	27.17
నెల్లూరు	95.0	76.2	...	31.01	30.15
కొయంబత్తూరు	98.2	72.8	...	8.09	11.94

వాయుభారము సర్కారులలో సాధారణముగా వచ్చినది. తక్కిన ప్రజలలో చాలవరకు కొంచెము వచ్చి నది వడముట కొన్ని స్థలములలో అట్లే నిలిచియున్నది. లేదా కొంచెము తగ్గినది. వాయుభారము వుండించు మించు సమస్థితికి వచ్చినది. వాయుస్థానము తరచు. వాయువ్రచారమును సుఖములు. ఉష్ణస్థితి వచ్చినది. పగటి యుష్ణస్థితి మొత్తముమీద సాధారణ స్థితిని మించి యున్నది; ఉత్తర మదరాసు తీరమున తగ్గి యున్నది. రాత్రి యుష్ణస్థితి మొత్తముమీద హెచ్చుగానున్నది. వాయువ్యత మదరాసు తీరమును సాధారణస్థితిని మించియున్నది. మంచు గూడు విచిత్రపట్టణములకు నడుచు ముప్పు లధికమైనది. తరసములందు తగ్గినది. సర్కారుల తీరమునకు తిరుచనా గ్గి నేను వానలు కురిసినది. రుచిత్రపట్టణములో 1 1/2 అంగుళము కురిసెను.

ఇంచుమించుతలము వాయుభారము సమస్థితిలో నున్నది. స్థానికమైన వాయుభారమ్యవకలన వర వాను పొంబనలలో వానలు కురియు వచ్చును. ఎద్వేరు. బి. రాను
అక్కింకు వాతావరణ కార్యజ్ఞము.

The "Pioneer" sent a special correspondent to the frontier to investigate the conditions and in the first of his articles, the correspondent insists on two things, general and the particular responsibility of the public for what administration in this country does or omits to do and the necessity of doubling the railway line between Lahore and Peshawar.

The Bengal relief committee have taken relief work in hand in the centres of the districts affected by the recent cyclone. Demands for further funds and for rice have reached the General Secretary from various district centres. Arrangements have now been made to send, 1,000 maunds of rice to each of the following centres: - Khulna, Bagerhat, Barisal, Dacca, Tarapasa, Mymensingh and Faridpur.

On the fourth day of the Mohurram in Calcutta, October 6th, when the Mohurram procession was passing near Chowk Bazaar, some Mahomedans fell upon a man belonging to the Dacca Gurkha Military Police Battalion, the man being removed to hospital in an unconscious state. Sometime later four armed constables and one head constable of the Dacca armed police, while going to the Hon'ble Mr. Cumming's place on duty, were also severely dealt with by a few Mahomedans.

A resolution on the land records administration of Burma contains an intimation of the intended change in the system which Sir Reginald Craddock considers capable of improvement, especially as regards want of simplicity. The innovation will not be introduced without a full discussion with experienced officers. Meanwhile certain changes as regards the preparation of assessment rolls will be considered, also proposals for the introduction of the system of registration of bills on the lines of the Torrens system, should that commend itself.

It appears from a petition submitted by the inhabitants of Kasur to the Lieutenant-Governor of the Punjab that an indemnity amounting to a lakh and a half rupees had been imposed on the residents of that locality. The grounds on which the petitioners pray for the withdrawal of the order demanding indemnity are similar to those urged by the inhabitants of Gujranwala under the provisions of Section 15 of Act V of 1861. The Lieutenant-Governor directs that the inhabitants of the towns of Gujranwala, Wazirabad, Nizama-bad, Hafizabad, including Garhi, Awan in Gujranwala district, shall maintain the additional police which it has been found necessary to locate thereat in consequence of their misconduct, for a period of one year with effect from the 14th October, 1919.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Joint Committee Sitings. Sir William Duke.

LONDON, October 9.

At to-day's sitting of the Joint Committee, Sir William Duke said that the India Council should continue during transition, certainly for the next ten years. No change in its statutory composition was necessary, but more Indian Members might be desirable. He did not object to interchange of officials between the India Office and India. He did not desire to increase the power of the Council and thought the Bill was the best possible in the circumstances.

Sir James Brunsyate Accepts Darchy.

Sir James Brunsyate said he accepted the darchy scheme of the Bill. He was totally opposed to dualism in the Government of India at present. A strong well selected India Council, with recent knowledge, was essential. One way to improve the India Office was to lessen its work.

The Committee adjourned to to-morrow.

The "Times" on Dualism.

LONDON, October 9.

The "Times," in a leading article, says that it is willing to support dualism in the provinces, if the Joint Committee to think it practicable, because it appears further delays. For the same reason, "the Times" opposes the demand for the application of dualism to the Government of India. It says that representatives of India cannot have it both ways. They cannot begin as they did by expressing exaggerated apprehensions that they should get something less than the Bill, and end by appealing for a great deal more than the Bill contemplates. The Bill simply fulfils the pledge of the 10th August, 1917.

H. H. The Aga Khan's.

Suggestion for Federal Self-Government.

LONDON, October 10.

At to-day's sitting of the Joint Committee Mr. Aga Khan said, as an ideal he preferred self-government on the American Federal plan or Swiss plan but, he recognised that India's future was linked with Britain, and responsible government must be a way towards evolving some such plan. He resented the countries of great states such as India would become. He looked forward to a way through referendum and initiative elections and fully supervise their representative. Dualism could not be permanent, but it was difficult at present to imagine any other coherent scheme for transitional period. Two thirds of the majority vote should be needed for removal of a minister. Governor's power to disregard the opinion of ministers was desirable at present as a safeguard from the British point of view, but he doubted the practical utility of such power. He was of opinion that the best guarantee against hasty, unjust or partial legislation and best protection for the Governor himself would be referendum. He thought that the proposed restrictions on the financial and legislative powers of legislatures were unnecessarily severe so far as Bombay and Bengal were concerned. Legislature should certainly be empowered to vote supplies. The Grand Committee method of securing essential legislation might be necessary for the first few years, but thereafter natural constitutional action of dissolving the house on important occasions when the policy of administration was successfully changed should be resorted to, and referendum should be used where only one measure caused friction. He did not entirely accept the position that time had not come to give Legislative Assembly a measure of control over the Central Government. For example the public works and education could be handed over to a responsible minister at headquarters without unduly fettering the Government of India in the discharge of its responsibilities. He accepted the bicameral plan for the Central Government although he did not favour it in principle since it might retard true federalism, but proposed that the composition of a second Chamber was too formal and inadequately representative. Changes relating to the centre of legislation in the Indian legislature were unnecessarily restrictive. He thought that modifications in the powers of control of the Secretary of State and Viceroy over the Government of India and provincial governments respectively should be given definite statutory expression and that a period of ten years between the investigations of statutory commissions was too long. He preferred seven years. The Bill left too much to rules to be made hereafter. Less scope should be left for exercise of personal inclination or party prejudices by successive Secretaries of State or Viceroy. The report of Southborough Franchise Committee was seriously defective in two respects, firstly in regard to the disenfranchisement of women and secondly because it totally ignored referendum. A modified form whereof was necessary even at present.

Mr. Kamat's Protest Against Franchise Committee Proposals Re Urban and Rural Constituency Representation.

LONDON, October 10.

Mr. Kamat, member of the Bombay Legislative Council has presented an elaborately reasoned protest against the proposals of the franchise committee that in Bombay, the Punjab, and Central Provinces candidates seeking to represent the Urban or Rural constituency must have place of residence within their constituency. The protest argues against this restriction particularly in Bombay as placing arbitrary handicap on the future composition of the Bombay Council as against Bengal and Madras and contends that residential qualification violates the principle of giving electorate widest freedom of choice of representatives.

British Trade Outlook. Fear of Foreign Competition. Sir Auckland Geddes' Views.

LONDON, October 10.

Sir Auckland Geddes, President of the Board of Trade, in a speech in the city on the outlook for British Trade, referred to the great fear that had been expressed that British Traders were likely to be seriously hit by Germany, Japan and America. He said that careful investigations showed that perhaps it would be many years before Germany would rank among the great manufacturing nations of the world. She lacked raw materials, and her workmen were hopeless and dispirited and were not working. Referring to the recent representations of the deputation of toy manufacturers, he said only a small quantity of German toys had entered the country since the Armistice, and the Board of Trade had imported those in order to show the British toymen what Germany was not able to do. The fear of German competition was a shadow. Referring to the Japanese competition, he drew attention to the wages of skilled workmen, which were formerly in pennies and were now sixpence, while the cost of staple food, rice, had more than quadrupled. The Japanese workman was in no way as skilful as the British. Another great danger was the American competition. America was not well placed for the world trade, and she also had her own troubles. The exchange also hindered American exports. He was convinced that America was unable to drive British trade from the markets of the world. If the nation made up its mind to work together, and serve the greater interests of our export trade, no nation was better situated than Great Britain to supply the shortage of the world's goods. He sympathised with the workers' efforts to obtain a higher standard of life, but urged that greater production must accompany it. He denounced as treachery the action of the manufacturers, who were guilty of limiting the output in order to keep up prices.

Nationalisation of Mines. Government Policy. Mr. Lloyd George's Statement.

LONDON, October 10.

Mr. Lloyd George, replying to the advocacy by the Trade Union deputation, of nationalisation of mines, adhered to the policy announced in the House of Commons. He declared that if the people were convinced that the experiment should be tried, they had got the constitutional machinery to carry out. The Government had definitely decided that it could not undertake State management of mines, which would not save the expense, nor increase the output. Therefore the Government abided by its other proposals, namely, to buy out all the owners of mining royalties, to nationalise coal deposits, improve the conditions of life of the miner and give him an effective voice in the conditions affecting his health, safety of mines and management of the whole business.

The deputation was headed by Mr. Stuart Bunning and included all the Miners Executive, also Mr. Smille, Mr. Bowerman, Mr. Will Thorne and others. There have been strong expressions of dissatisfaction with the nature of the Premier's reply and a great nationalisation propaganda is being planned.

King Ratifies Peace Treaty.

LONDON, October 10.

The King has ratified the Peace Treaty.

Civil or Quasi Military Employment in the East.

Applications from Invalidated Indian Army Officers Invited

LONDON, October 10.

Mr. Montagu has invited applications from the invalidated disabled Indian army officers who are physically suitable for civil or quasi military employment in the East. It is stated that the majority of these have already been communicated without. Possibly, some have been overlooked.

Chancellor of Cambridge.

LONDON, October 10.

Mr. Balfour has been elected Chancellor of Cambridge University, unopposed.

Rise in Wholesale Price of Tea.

Delay in Delivery

LONDON, October 10.

In connection with the continued rising are the wholesale price of tea, it is pointed out that delays in delivery are still very serious, while there is some uneasiness owing to the recent tendency for buying, which has been on a very large scale to be confined to a few.

The Silver Market.

LONDON, October 9.

Messrs. Montagu's silver report says it is reported that a shipment of three million dollars of gold to India from Montreal has been arranged. The market is steady in tone and fairly active. The fall in price was due to ample supplies. The Shanghai Exchange is 6s. 3d. per teel.

Russia

The Baltic Provinces. Bolshevik Menace. Execution of Anti-Bolsheviks.

LONDON, October 9.

STOCKHOLM.—A telegram from retrograd says that seventy-three Allied Anti Bolshevik conspirators have been executed at Moscow and Cronstadt, including the Princes Obolenski and Andrenikoff, several generals, professors and women. It is asserted that the conspirators were connected with General Denikin.

Von Der Goltz Interviewed.

LONDON, October 10.

Von der Goltz interviewed by a correspondent of the "Chicago Tribune," at Mitau, before his departure for Germany, said though he had been recalled, the German troops would remain, or, rather the Russian troops, for they had finished with the German Government and Germany, where there was no work or food for them. Formerly such men went to America, but now that that was impossible they had come to the Baltic.

War on Letts.

A telegram to the "Times" from Berlin says:—Colonel Bermon, otherwise Prince Urusoff, commanding the Russo-German main force in the Baltic, has been reinforced and has declared war on the Lettish Government, asserting that the latter wishes to conclude peace with the Bolsheviks.

German Attack.

A telegram to the "Daily Chronicle" from Riga says that a German force of 20,000 is attacking the Letts on a ten-mile front a few miles outside Riga.

Letts Appeal to Allies.

LONDON, October 10.

PARIS.—The Government of Lettland has telegraphed to the peace Conference saying that the German troops in Courland have done their utmost to prevent the Letts fighting the Bolsheviks. When the Letts recently began a fresh offensive and freed a considerable area the Germans attacked them in the rear on the 8th instant. The Lett Government begs the allies to take immediate decisive measures, to force Germany to conform to the Peace Treaty which she has thus violated. The Government declares that the alliance was formed by Germany and Germanophile Russia threatens not merely the independence of Lettland, but the peace of the whole world. The Lett Government will defend its independence with the last drop of its blood.

Russian Situation Growing Dangerous and Complex. Position of the Baltic Provinces.

LONDON, October 10.

The whole Russian situation is daily growing more dangerous and complex. All that is publicly known is that the plan of co-operation through the Baltic Provinces and the so-called North-West Russa Government has broken down, owing, it is believed, to the refusal of General Denikin and Admiral Kolchak to guarantee the independence of these States, because that would be incompatible with an undivided Russia, for which they are fighting. Therefore the Baltic Provinces are tentatively negotiating for peace with the Bolsheviks. But Germany's attitude is the crux of the position. She continues strenuously to deny that she is encouraging Von der Goltz, but the latter remains on the spot with 110,000 troops, and is undoubtedly establishing relations with numerous Russians of the old "regime" who object to the independence of the Baltic Provinces, and regard the overthrow of Bolshevism merely as a prelude to the restoration of old Russia with their rights, privileges and property intact. It is regarded as significant in this connection that General Denikin has a German general in charge of his cavalry.

Warning to Britain.

The "Times," referring to the gravity of the issues, points out that while Bolshevism is undoubtedly doomed, the point is what will succeed it, a Russia moulded by the hands of Germany, or by the allies. The paper warns the British Government that an unfriendly Russia could upset the peace in the East. Moreover, the situation in Turkey is serious and Russia and Turkey command the back door to India. Hence Great Britain says the "Times," cannot ignore the growing gravity of the position.

Reported Advance of Von Der Goltz.

LONDON, October 10.

Reuter learns that there is no definite news of the reported advance of Von der Goltz's troops on Riga, but something is known to have occurred between the Letts and German-Russian detachments. There are indications that the Germans intend to advance through Latvia to the Bolshevik front with a view to co-operation with the white Russian armies. The Lettish Estonians will offer a determined opposition. Laidtner, the Estonian Generalissimo, however, declares that the situation is very serious, and that Lettish troops are insufficiently organised, and are unable to resist the more numerous and better equipped troops of Von der Goltz and Bermon. Consequently he has asked for Estonian aid. The latest aggression of the troops of Von der Goltz and Bermon is regarded as the first sign of imperialistic German offensive towards the East and the cards of German reactionaries are now on the table. The latest official news strongly confirms the view that Germany is deliberately scheming to secure the controlling position in Russia by German troops occupying Petrograd, and then pushing as savagery of the country. The Russian General Miller and troops in North Russia have declined to take the chance to leave the country on board a British transport.

For political reasons numbers of British have desired to remain, but in order to prevent misunderstanding all have been evacuated. General Rawlinson sails on the 11th instant, and British evacuation of Murmansk will be completed in a few days.

Allied Note to Germany.

A telegram from Paris says:—The French Mission to the Baltic States has transmitted to the Supreme Council the renewed refusal of Von der Goltz to retire. The Council has adopted Marshal Foch's Note as regards evacuation of the Baltic Provinces, informing Germany that coercive measures planned by the Allies will be carried out unless orders of the Peace Conference are obeyed. Furthermore, an inter-Allied Commission will be sent to the Baltic to supervise the execution of Allied measures.

Peace Discussion.

A telegram from Helsinki says that Tohtoherin has agreed to hold a peace discussion with the Baltic States at Dorpat, and suggests that they begin on the 12th instant.

Reinhardt's Advance Guard Occupies Riga.

LONDON, October 11.
A telegram to the "Daily Mail" from Helsinki dated 9th October says that Mr. Reinhardt's advance guard of the Germans and Russians occupied Riga that morning. The extent of fighting and composition of the troops is unknown. It is believed that the assailants numbered ten thousand.

Germans and Russians occupy Schlock.

LONDON, October 11.
A Latvian official communiqué says that the Germans and Russians attacking towards Riga in a front of thirty kilometres between Būti and the coast have occupied Schlock. German armoured cars and aeroplanes were used and an attempt was made to bomb Riga. The attack was generally repulsed with heavy loss. Two German companies were cut up by machineguns. Fighting continued, the another account declares that the enemy attacked repeatedly throughout the night in overwhelming numbers but unsuccessfully. A state of siege has been proclaimed at Riga where the British and French warships have cleared the decks for action.

Lord Beatty as First Sea Lord.

LONDON, October 10.
It is confirmed that Lord Beatty will shortly be appointed First Sea Lord in succession to Sir Rosslyn Wemyss, who resigns at his own request.

France

Strike Movement at Brest.

LONDON, October 10.
Paris:—There is a serious strike movement at Brest. Large bodies of workmen are on strike and the military are working the water and electricity services, also seeing to the funerals and helping in the hospitals. Four thousand strikers held a procession to-day, singing revolutionary airs.

America

Establishment of Air Routes.

Appropriation of 15 Million's Dollars Recommended.

LONDON, October 11.
WASHINGTON:—The Senate Military Committee has recommended additional appropriation of fifteen million dollars for the army aircraft construction in connection with the establishment of air routes to Panama, Alaska and probably Asia.

New York Labour Trouble.

LONDON, October 10.
NEW YORK:—Owing to the strike of Long shoremen, the ports are virtually tied up. Thousands of tons of merchandise are awaiting shipment.

President Wilson Still in Bed.

LONDON, October 10.
WASHINGTON:—President Wilson continues to improve but still in bed.

Africa

Loan For Sudan.

LONDON, October 10.
The "Times" learns that a new loan of three and a half millions will shortly be issued by the Bank of England for the Sudan Government. The interest will be 5½ per cent guaranteed by the British Government. The issue price is 90½. The loan is for the irrigation scheme.

Hungary

Rumania and Hungary.

LONDON, October 10.
PARIS:—The Supreme Council has authorized the sending to Budapest of an inter-Allied Commission, including a Rumanian delegate, to draw up an inventory of the articles requisitioned by Rumania.

Bulgaria

Bulgarian Peace Terms.

LONDON, October 10.
PARIS:—Bulgaria has been granted an extension to the 24th instant to present observations on the peace terms.

Holland

The Sugar Convention.

Immediate Assentiment Agreed Upon.

AMSTERDAM, October 10.
Holland and Belgium have mutually agreed to the immediate assentiment of the Sugar Convention of 1902.

Italy

The Fiume Situation.

Probable Effect on Italy.

LONDON, October 10.
It is understood that the situation at Fiume remains very unsatisfactory and involves grave possibilities of a serious internal trouble in Italy, as D'Annunzio's forces decline to leave, and the Army and Navy decline to control them. It is reliably reported that the King of Italy has threatened to abdicate if the attitude of the Army and Navy does not change.

General

Patna High Court.

LONDON, October 9.
The King has approved the appointment of Mr. Leonard Adams as a Judge of the Patna High Court in succession to Mr. Roe.

The Gaskwar of Baroda.

LONDON, October 9.
MARSEILLES—The Gaskwar of Baroda has arrived here, and is proceeding to Paris.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Bombay

Mr. Gandhi and Khalifate.

BOMBAY, October 12.
Mr. Gandhi in the course of a letter to the press draws attention to the decision of the Khalifate conference at Lucknow to observe the 17th instant as a day of fasting and prayer and says:—What are Hindus to do? I feel that they could do no less than their Mahomedan brethren. Their fast and prayer will be the truest test of friendship and fellow feeling. I hope that every Hindu, man and woman, will observe the 17th instant and thus put a sacred seal on the Hindu Mahomedan bond. There is also to be a hartal. It is intended to impress upon His Majesty's ministers the seriousness of the position but in order to be impressive it has to be absolutely peaceful and voluntary. Any exercise of force will make it thoroughly useless for the purpose for which it is intended. If Mahomedans really feel and if the Hindus are sincere in their professions of friendship naturally they will both voluntarily stop work on the 17th. I have ventured to tender advice that in view of the past experience there should be no processions, no meetings. Every one must remain indoors except volunteers and Mahomedans who will visit Jumma Masjid. Any breach of peace will simply mar the most excellent cause. I have therefore further suggested that the mill hands should in no way be encouraged to stop work nor those who were engaged in the interests of public health. I venture to hope that the Government will rise to the occasion. Indeed they could make common cause with the people and thereby tell His Majesty's ministers that we consider the Khalifate question as sacred trust which must not be betrayed. But whether the Government goes far or not they can at least issue instructions to all officials not to interfere either directly or indirectly with the forthcoming peaceful demonstration.

A meeting of Mussalmans of Bombay held after prayers on Friday approved of the proceedings and adopted the resolutions passed at the Lucknow conference.

United Provinces

Presentation of "Dalis."

U. P. Government Policy.

ALLAHABAD, October 12.
In connection with the acceptance of "dalis," the Lieutenant Governor of the United Provinces, in a resolution on the subject, says that the opinions of public bodies, associations and individuals were obtained. Some of those consulted consider that the practice of presenting "Dalis" should be discontinued. Others would restrict the prohibition to "dalis" presented by Government subordinates only and as regards "dalis" presented by others they incline strongly to the view that the practice which is sanctioned by long established custom, should be allowed to continue. They hold that any interference by the Government with a social custom of this nature would be misunderstood and probably resented by those who consider its continuance as a traditional symbol of friendship and good-will between the Government and the public. Sir Harcourt Butler has very carefully considered all opinions both for and against the practice, and is now pleased to order the acceptance of "dalis" by a Government officer from official subordinates to them shall henceforth be prohibited. His Honour does not desire to issue any general orders prohibiting the acceptance of "dalis" presented to Government servants by non-official gentlemen. All officers of the Government, are however enjoined to see that existing rules on the subject are observed.

Calcutta

Bengal Relief Committee.

CALCUTTA, October 12.
A meeting of the provincial committee of the Bengal Relief Committee was called this afternoon to consider the interim report of Messrs B. Chakravarty and C. R. Das, Barristers-at-Law. In view of the urgent demands from district centres and in order to make arrangements for further granting of funds to local committees a further conference has been called on the 14th instant inviting all associations and public bodies and public men and philanthropists to join in the work of organising relief fund and of concerting measures of relief in the different districts affected.

Tenders for Gold Bullion.

CALCUTTA, October 11.
Of the tenders for gold bullion presented at the third sale held on the 6th instant, all tenders above Rs. 25 8 0 and all tenders for a minimum amount of 1,000 tolas at a rate have been accepted fully. The total amount of gold sold is 3,26,000 tolas. Tenders for the fourth sale will be received up to the noon standard time on the 20th instant. The quantity offered for sale and conditions of sale will be the same as those notified in the press "communiqué" of the 22nd September, 1919.

Burma

High Rents in Rangoon.

Government Reply to Allegation.

RANGOON, October 8.
In connection with the discussion regarding the high rents prevailing in Rangoon, it has been publicly asserted that the Government had taken advantage of the fact that the rents were high to place a high rent on its own land and a particular reference was made to the rents charged in the canal reaches of Rangoon. It was suggested that the rents charged there were when capitalised more than the value of the land itself. An examination of the facts as regards this allegation has been undertaken by the Collector of Rangoon, and his note on the subject is published for general information. The rents actually obtained are all credited to the Town Lands Reclamation Fund and are used for the development of Rangoon. They are not credited to provincial funds. The note may be summarised as follows:—The rents in the canal reaches were intended to be rents at 4 per cent. on the market value of the land. They approximated very closely to such rents so far as the market value can be deducted. From the scanty data available the rents are considerably lower than the actual rents being paid by occupants in similar land in the four blocks immediately to the south. The canal reach lands were taken up rapidly at the rents fixed. As soon as the war stopped, leases at the fixed rents commanded a premium. At present lease holding rights in the canal reaches have a high sale value. The rents, when capitalised, which are charged in this fully-equipped area are the centre of Rangoon, are compared with the capitalised value of the ground rents charged in the Tatmye quarter on the Pazundaung Creek for areas almost entirely unequipped with sanitary conveniences. The capitalised value of the land at twenty years purchase, on the rents now being charged in the Tatmye quarter, varies from Rs. 2,78,000 to Rs. 4,50,000 an acre or, in other words, from Rs. 6-4-0 to Rs. 10-6-0 per square foot. The values as calculated by the Collector are on the basis of twenty-five years purchase. The Collector's note further shows that the sale value of the leasehold rights in the plots of 60 by 57½ feet in Canal Street is Rs. 1,500, which corresponds to about Rs. 19,000 an acre.

Rash Motoring in Rangoon.

A Parsi Merchant's Sentence.

RANGOON, October 11.
A Parsi merchant, named Manikjee, was recently sentenced to three months' imprisonment, half rigorous, half simple, and a fine of Rs. 300 for rash driving and injury to a Lady Sub-assistant Surgeon while driving his motor. He appealed to the Chief Court, which maintained the sentence and fine, but made the imprisonment simple for the whole three months. He now memorialises the Lieutenant-Governor against the imprisonment on the ground that no moral turpitude was involved in the case and that the fine and suspension of license would have been sufficient deterrent. The memorial states that after the decision of the Chief Court on appeal he submitted himself to the District Magistrate and subsequently to the jail authorities, but was informed that he could not be admitted as no orders had been received. He is still at large and claims that he is suffering suspense and anxiety of mind as to when his sentence is to begin. Another memorial on his behalf, signed by the residents of Rangoon, submits that as the case did not disclose any aggravating circumstances, the imprisonment is not necessary.

News in Brief.

Contributions to the Bengal Relief Fund amount to Rs. 1,40,000.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya was to leave Benares yesterday for Amritsar.

A Dacca message states that a big fire broke out on the 6th in the godowns of Messrs. Nehapiet and Co., Jute Merchants. The total loss is estimated at Rs. 1,50,000. The goods were covered by insurance.

The Government of India are arranging the preliminaries for a committee to consider the constitution of the Indian Store Department in anticipation of the receipt of the Secretary of State's sanction to the Industrial Commission proposals on this matter.

The investiture of Raja Narendra Sahi, Chief of Tehri, Garwal State, with full ruling powers, took place on the 4th instant, at Tehri. Mr. Wyndham, in his address, described the creditable war effort of the State, mentioning that the Raja was himself anxious to go on active service to Mesopotamia. Mr. Wyndham announced that His Highness had been gazetted to the rank of Captain. His Highness made a modest reply, declaring it would be his earnest endeavour to follow in the foot-steps of his father the late Raja.

Now that it is finally decided that Dr. Brijendralal Seal is not taking up the Vice-Chancellorship of the Mysore University, great speculation exists as to who would be the next Vice-Chancellor. Two well-known names, one of an Indian educationist and a public man of Western India, and the other of a European professor in Great Britain with considerable Indian reputation, are mentioned in this connection.

Sir Thomas Holland, President, Munitions Board, is expected to return to India at the beginning of December, when presumably a beginning will be made with the constitution of the Industries Department on the lines recommended by the Industrial Commission.

The Government of India have decided to exempt Pardanshin or Gosha ladies desirous of travelling from India to Mesopotamia and the Persian Gulf ports from the necessity of attaching their photographs to their applications for passports, or of appearing in person before the passport issuing authorities.

కృష్ణా దేవరాయలు.

కృష్ణా దేవరాయలు ముందు.

కృష్ణా దేవరాయలు కలవరము.

కృష్ణా దేవరాయలు నివసించిన స్థానము. కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము. కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము. కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము.

కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము. కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము. కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము.

కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము. కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము. కృష్ణా దేవరాయలు పుట్టిన స్థానము.

బాల్యవివాహము.

I

పదవ ఆంధ్రమహిళాసభలో చేయబడిన అయినదన తీర్మానము "శ్రీవిద్యకు ఆటంకముగ నుండు బాల్యవివాహములను మానవలెనని ఈసభవారు ప్రకటించుచున్నా రని 2-9-19 తేదీగల ఆంధ్రప్రతికయందు ప్రకటించబడియున్నది.

కానుకొల్లు చంద్రశేఖరరావు

II

వివాహమునగా మంగళనూత్రము కట్టుటయే కాదు. గర్భాధానముకూడ చేయుచున్నది. రజస్వలయైనను, నిషేధము నకు యుక్తమునుగా నిర్ణయింపబడిన 16 సంవత్సరములు దాటక పూర్వ మెక్కడ గర్భాధానము జరుగుచున్నదో ఆ యర్థమే బాల్యవివాహమే.

ములో సంరక్షకులు బాలికలకు మాత్రమే కాదు, బాలికలకు నుండవలసియున్నది. ఈయంద్రియలలోని శక్తిల కంతకలదో పురుషులకును సంతయే కలదు.

ఆ. నా. రా.

నర్సారావుపేట డి. ము. కోర్టులో యి. శ్యామలమ్మ పిటిషన్ నెం 10/19. పిటిషన్ నెం. 10-19 వచ్చి అప్పిల్ చేసి.

నడింకల్లి జగన్నాథరావు. 9.10.19.

మచిలీపట్నం డి. ము. కోర్టులో SC 1116/19 వాది. బాపూడి సత్యనారాయణ భారతాది రు 88-10-0 లకున్న.

SC 1117/19 వాది. గోల్ల నాగ శ్యాంభు భారతాది రు 95-12-8 లకున్న.

SC 1118 వాది. కె.టి.కొండ శ్రీనివాసు భారతాది రు 42-7-0 లకున్న.

సదన ముఖవాచాలిలోను గడిచి ముగ్గురు వాదులు గాముండి ప్రతివాది అయిన ఉదయగిరి రామచంద్రశెట్టి మీద మచిలీపట్నం డిస్ట్రిక్టు మాన్యు కోర్టులో సదన సభ యన దావాలు చేయబడినది. 16-10-1919 తేదీకి విచారణమిత్తం వాయిదాలు చేయబడినది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గా రాష్ట్రం అయినా, తరచు నెట్టిబిడ్డి, మృదాను.

I

II

III

IV

V

గా. హరిశ్చంద్ర తమరావు

(బంగారము శిలసినది)

S. BISWAS & BROTHERS, 231, Upper Chitpur Road, Baghbazar, Calcutta

109 శ్రీకృష్ణానుభవ, బొంబాయి, తంజావూరు, మ. గా. ప.

[illegible]